Усім — про все

СВІТ-інфо

http://svit11.wordpress.com

Найцікавіша газета для кожного з вас

Чернігівщина. Україна. Світ

Чернігівська обласна газета | Виходить з лютого 2012 року | №160 3 жовтня 2019 року | Ціна 5 гривень

Осінь тривог і надій

Осанна осені!

«Осанна» — це біблійне, урочистий молитовний вигук. І це рядок з одного з віршів Ліни Костенко: «Осанна осені, о сум! Осанна.» В поезії Ліни Василівни — цілий гімн осені. Та й загалом у світовій поезії.

Осінь — час садіння дерев. І саме восени саджати найкраще. Я їх на віку посадив безліч. І днями — знову, над ставком. Берези. Улюблене дерево, може, що народився у День Берези, 24 червня. А мій старший онук Артем народився якраз восени: 24 жовтня йому буде 26.

Осінь — час обжинків на всьому, що дарує земля, від останнього зерна до яблук. Осінь — час вдячності за все оце. Час мудрості, спокою, а якщо й тривоги за прийдешні холоди — у природі і суспільстві, то водночас і надій на нове тепло.

Осінь «нового сезону»

Звісно ж, театрального. Але й політичного — у нас уже усталилася ця термінологія. І від того, що політика у нас багато позичила з шоу-бізнесу. І від того, що повертаються з вирію, з Мальдів, Багам, Канар, наші політики, у тому числі народні обранці, депутати парламенту. Донедавна — з вирію довжелезних парламентських канікул, відпусток — як у шахтарів чи металургів. Правда, нова Рада ***поки що*** обійшлася без цього і демонструє небачену працьовитість.

Осінь — час тривоги і надії, сподівання на завершення найтрагічнішої сторінки в сьогоднішній історії України — війни. Винятково цій війні в центрі Європи, війні, що стосується всього людства, присвятив днями свій виступ на Генеральній Асамблеї ООН у Нью-Йорку президент України Володимир Зеленський. Тому, як ми спільно зі світом маємо завершити цю війну, повернути Україні окуповану частину Донбасу і окупований Крим.

Ця трагедія війни і окупації триває 6-й рік. 5 вересня 2014 року було підписано перші Мінські угоди про завершення війни на Донбасі і відновлення цілісності України. 12 лютого 2015 року ці Угоди були затверджені главами чотирьох найбільших держав Європи — Німеччини, Франції, України, Росії. Вони не виконані по сьогодні. І вкотре нині — наша осіння надія на нову зустріч глав цих держав, на те, що нарешті до нас прийде мир, і Україна буде єдина, цілісна.

Але для цього потрібна і бодай елементарна консолідація нашого українського суспільства. Бо саме це — основа міцності країни. Не тільки і, може, не стільки в сенсі військовому, економічному, а саме суспільному.

На жаль, до цього ще далеко в нашому розхристаному суспільному просторі. Де ***засоби масової інформації*** часто нагадують засоби масової дезінформації. Де гуляє напівправда, чвертьправда і правдоподібність. Де не гребують відвертою брехнею, для якої віднедавна лукаво стали вживати англомовний термін «фейки».

А ще у нас чомусь так поширилася психологія, мода на бідкання, причитання, сичання.

Осінь бідкання

Найбільш інтелігентне, як і належить, бідкання в інтелектуальній царині, у сфері літератури, мистецтва. Картина малюється доволі реальна, сумна. От тільки з пошуком її причин, а тим паче шляхів поліпшення — туман.

Ось оприлюднив свої роздуми відомий митець, народний артист України, поет, композитор, співак Анатолій Матвійчук. До речі, наша газета розповідала про нього в рубриці «Золотий фонд української естради».

6

Виступ Президента України Володимира Зеленського на 74-й сесії Генеральної Асамблеї ООН

Вельмишановний пане Президенте,
Ваші високоповажності,
Пані та панове!

Від імені України вітаю Вас, пане Президенте, з обранням Головою 74-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. Україна підтримує реалізацію всіх амбітних пріоритетів цьогорічної Асамблеї.

Будьмо відверті, всі присутні тут мають різні інтереси, погляди, цінності та проблеми. Але є те, що об'єднує нас усіх. У кожного з вас, пані та панове, був той самий, перший виступ з цієї трибуни.

Будь ласка, згадайте свої відчуття у ту мить. Кожен з вас, авторитетний і поважний сьогодні, був колись починаючим, але, я точно впевнений, щирим світовим політиком. І тоді коктейль з прагматизму, скепсису та суворої геополітичної реальності ще не встиг загасити ваш запал, романтизм і непохитну віру в те, що світ можна змінити на краще.

Згадайте, як важливо було тоді донести проблеми та біди своєї країни і свого народу. Як важливо було тоді бути почутим. І сьогодні я маю аналогічні відчуття.

Я розповім вам одну історію. Історію людини, для якої «бути почутим» стало сенсом життя. Адже цей чоловік мав божественний голос. Його називали одним з найкращих баритонів і контратенорів світу. Його голос звучав у Карнегі-холі в Нью-Йорку, соборі Нотр-Дам, лондонському Ковент-Гардені та Гранд-Опера у Парижі. Кожен з вас міг би особисто почути його неймовірний спів. Але, на жаль, є річ, яка не дозволить вам цього зробити. Вона виглядає – зараз я вам покажу – ось так.

12,7 міліметра, які не просто зупинили його кар'єру. Вони зупинили його життя. Ось це коштує 10 доларів. І, на жаль, сьогодні на нашій планеті це – вартість людського життя.

Таких історій – тисячі. Таких куль – мільйони. Ласкаво просимо у 21-ше сторіччя. Вік можливостей. Де замість «бути почутим» у вас є можливість бути вбитим.

Людину, про яку я вам зараз розповів, звали Василь Сліпак. Це українець, соліст Паризької національної опери, який загинув на Донбасі, захищаючи Україну від російської агресії.

5 років триває війна на Донбасі. 5 років, як Росія анексувала в України півострів Крим. Сьогодні, коли існують тисячі сторінок міжнародного права та сотні організацій, покликаних його захищати, наша, саме наша країна зі зброєю в руках, втрачаючи своїх громадян, відстоює власний суверенітет і територіальну цілісність.

Понад 13 тисяч загиблих. 30 тисяч поранених. Півтора мільйона людей змушені покинути свої домівки. Щороку ці жахливі цифри звучать тут з однією лише поправкою – щороку ці цифри зростають.

Завершення війни, повернення всіх окупованих українських територій і панування миру є моїм завданням. Але не ціною життя наших громадян, не ціною свободи чи права України на власний вибір.

Саме тому ми потребуємо світової підтримки. Я розумію: всі присутні тут мають власний державний клопіт. І чужі проблеми не повинні хвилювати вас більше, ніж власні. Але в сучасному світі, де ми з вами живемо, більше немає чужої війни. І ніхто з вас не зможе почувати себе у безпеці, коли йде війна в Україні, коли йде війна в Європі.

5

Триває передплата на нашу газету на 2019 рік

Ціна — найнижча і незмінна: 10 гривень на місяць.

Усі поштові відділення й листоноші області ведуть передплату на «Світ-інфо» на будь-який термін і на будь-яку адресу в області.

Передплатний індекс «Світ-інфо» — 86514

Основні теми газети:

- Події в області, Україні і світі.
- Політика, соціальні проблеми, екологія.
- Публікації раніше невідомої нам історії України, СРСР.
- Проза і поезія відомих письменників світу.
- Культура, мистецтво, спорт.
- У світі цікавого.

«Світ-інфо» — газета для кожного з вас!

Долучайте нових читачів

Прочитавши нашу газету, покажіть її друзям, знайомим, колегам, запропонуйте також передплатити.

Тільки факти

Москва: на мітинг проти репресій вийшли 25 тисяч людей

У неділю в мітингу на підтримку політв'язнів «Відпускай» на проспекті Сахарова в Москві взяло участь близько 25 тисяч осіб. Акція, організована незареєстрованою Лібертаріанською партією, пройшла з 15.00 до 17.00. Мітингувальники вимагали звільнити засуджених і заарештованих політв'язнів.

Під час акції зі сцени виступили в числі інших російські опозиціонери Олексій Навальний, Любов Соболь.

Мітинг підтримали низка музиканців, зокрема, лідер групи «Несчастный случай» Олексій Кортнєв.

7 серпня, російський Центрвиборчком остаточно відмовив лідерці московських протесів Любові Соболь в участі у виборах до Московської міської думи. Згодом таке ж рішення ухвалили щодо Дмитра Гудкова.

Після цього у Москві регулярно відбуваються масові мітинги з вимогою провести вільні вибори до міської думи. Мерія мітинги забороняла, силовики жорстоко розганяли протестувальників. На кожній з двох останніх акцій російські правоохоронці затримали понад тисячу людей. Втім це не зупиняє людей.

Раніше у координаторів та волонтерів штабів Олексія Навального по всій країні проходили масові обшуки.

Українці з пересадженими органами підкорили найвищу вершину Карпат

Група складалася з 90 людей: 25-х їх з пересадженими органами супроводжували родичі, які були їхніми донорами, медики, рятувальники. Сходження тривало майже 4 години.

«Ми хотіли показати, що люди з пересадженими органами є повноцінними членами суспільства. Адже трансплантація відкриває друге дихання. для них», пояснила голова ГО «Всеукраїнська платформа донорства «iDonor» Ірина Заславець.

Вона підкреслила, що сходження має звернути увагу суспільства на те, що в Україні вкрай потрібно розвивати трансплантологію. «Нині є 1,5 тисячі людей з пересадженими органами, а їх має бути в рази більше. Щороку трансплантації потребує 5 тисяч українців. Понад 3 тисячі помирають, не дочекавшись операції».

На Говерлу піднялися люди з пересадженими нирками, печінкою та серцями. Вдруге у своєму житті на Говерлу піднявся киянин Максим Грєков, який до цього часу був єдиною людиною з пересадженим серцем, яка піднялась на Говерлу.

Бліц-інформ

«Седнівська осінь» знову зібрала таланти

Виставка робіт професійних художників із багатьох областей України прикрасила Всеукраїнське літературно-мистецьке свято «Седнівська осінь», яке вже вшістнадцяте відбулося у селищі Седнів. Полотна були створені на пленерах, проведених тут у вересні. Голова Національної спілки художників України Володимир Чепелик зазначив що цьогоріч творчій базі НСЖУ в Седневі виповнюється 55 років.

Традиційно свято проходило на великій галявині парку садиби родини Лизогубів - філії Чернігівського історичного музею ім. В. Тарновського. До пам'ятника Тарасу Шевченку, який бував тут не раз, гості поклали квіти. А в будинку Лизогубів працювали виставки, присвячені діяльності видатних українців Пантелеймона Куліша, Левка Лук'яненка та Іллі Шрага. Прикрасили експозицію вишивані рушники жительки Седнева, сестри Героя України Левка Лук'яненка Зінаїди.

Великий концерт на сцені дали народний хор та солісти обласного філармонійного центру, місцеві колективи.

Світо відвідали сотні людей — місцевих жителів, гостей з Чернігова та області, Києва, інших міст України.

У бібліотеці Короленка виставка рідкісних книг

До Всеукраїнського дня бібліотек у відділі наукової інформації та бібліографії обласної бібліотеки з 25 по 26 вересня було розгорнуто цю виставку з фондів бібліотеки.

Серед найстаріших книг — роман «Чорна рада» Пантелеймона Куліша (видання 1857 р.) та «Сочинения в стихах и прозе Григорія Савича Сковороди» (видання 1861 р.). Була і книжка Івана Котляревського «Енеїда» 1890 року видання. Представили колекцію «Кобзарів» Тараса Шевченка (1894, 1899, 1908, 1911 років видання). У книзі Леоніда Глібова «Твори» (1904 р.) зібрано всі твори українською мовою, які він написав.

Також були книги таких класиків, як Іван Франко, Марко Вовчок, Леся Українка, Євген Гребінка, Іван Карпенко-Карий.

Наруга над пам'яттю воїнів

Шановні жителі Чернігівщини!

Недавно в області скоєні безпрецедентні акти вандалізму.

У Мені невідомі зловмисники на місцевому кладовищі спаплюжили пам'ятники загиблим учасникам АТО. Це сталося напередодні відзначення Дня міста. У Новгород-Сіверському районі пошкодили будівлю меморіального музею, де свого часу був будинок бійця, який загинув під час військових дій на сході країни.

Наруга над пам'яттю наших Героїв — тяжкий злочин. Викликає величезне занепокоєнняй, що подібні дії зловмисників мали місце і в інших областях держави.

Усі маємо усвідомити: саме завдяки військовим, які зі зброєю в руках відстоюють незалежність України на сході, ми маємо змогу жити мирно та спокійно.

Шанувати пам'ять кожного загиблого — наш святий обов'язок і данина їх жертві.

Жителі області!

Звертаємося до вас з проханням не бути байдужими. У разі виявлення підозрілих намірів чи фактів вандалізму повідомляйте про це органи влади та Національну поліцію.

Разом дамо відсіч намаганням спаплюжити світлу пам'ять про наших Героїв.

Слава Україні! Героям Слава

Чернігівська обласна державна адміністрація

Менська поліція відкрила кримінальне провадження за частиною 1 статті 297 «Наруга над могилою». Винним у злочині загрожує покарання від штрафу до тюремного ув'язнення.

День Чернігова

Знову, як багато останніх десятиліть, його відзначали 21 вересня, в дату визволення міста у 1943 році від нацистської окупації. Правда, нині ставлення до цього визволення, що стало зміною німецьких нацистських завойовників на комуно-радянських московських, досить неоднозначне. І вже є пропозиції, в тому числі від міської влади, святкувати День міста окремо, наприклад, на Трійцю, у літню пору.

Втім, цього року й так особливо не прив'язувалися до згаданої дати, і свято фактично тривало три дні поспіль: з п'ятниці 20-го — включно з неділею 22-го.

В гості приїхали делегації міст-побратимів Чернігова з Польщі, Прибалтики, Білорусі. Як відомо, з початком окупації Росією Криму і її агресією, війною на Донбасі Чернігів офіційно розірвав побратимство з містами Росії.

Програма святкування була дуже насичена. На центральній Катериинській алеї, що йде від оновленої Красної площі до Катерининської церкви, вирували ярмарки, виставки. Те ж і у Сквері Богдана Хмельницького.

На площі на сцені виступали художні колективи і солісти. Родзинкою був виступ увечері 21-го легендарної рок-групи з Москви «Машина часу», під керуванням Андрія Макаревича. Групі, яка стала одним з символів Перебудови і гласності в СРСР, нині 50 років. Але і сам Макаревич, і його колеги виступили відмінно, порадувавши відомими мільйонам піснями.

Окрасою свята став уже традиційний Всеукраїнський фестиваль військових духових оркестрів. Хода їх від Красної площі і до галявини під Катерининською церквою, кількагодинний концерт тут викликали захоплення тисяч глядачів, чернігівців і гостей міста. Виступили оркестри і їх солісти зі столиці, ряду обласних міст і, звичайно, з Чернігова.

Враження про Чернігів

Побачив на Фейсбуці враження від Чернігова своєї знайомої з Апостолове (Дніпропетрвоська область), 17 років, вступила на історичний факультет КНУ ім. Тараса Шевченка.

З повагою,
Володимир Бойко.

Анна Маломуж:

Теплий, затишний, стародавній, колоритний, чистий, охайний та сучасний. Так, так, ви все правильно зрозуміли, я говорю про Чернігів.

Місто із славетною історією та модерним поглядом на сьогодення.

Місто з неймовірною кількістю різнобарвних фонтанів та величних церков.

Місто із особливим затишком та своєю унікальною атмосферою.

Місто, де є спокій та гармонія.

Місто, де дитячий сміх чути з кожного провулочка.

Місто, де люди багато посміхаються.

Місто, де влада дбає про затишок, а місцеві жителі це цінують.

Неймовірне місто

«Викрадена батьківщина»

Круглий стіл «Викрадена батьківщина» за участі чернігівських та київських науковців пройшов 24 вересня в Чернігівській Центральній міській бібліотеці ім. М. Коцюбинського. Він був присвячений одній із трагічних сторінок в історії — депортації українців із їхніх етнічних земель (Лемківщини, Холмщини, Надсяння, Південного Підляшшя, Бойківщини, Любачівщини).

Одним із підсумків Другої світової війни стало встановлення нових державних кордонів у Європі, зокрема між СРСР і Польщею. Водночас комуністична влада обох країн запланувала, щоб після зміни кордонів українці Польщі опинилися в УРСР, а поляки України – в Польщі. Так постало питання «обміну населенням».

Хоча спочатку йшлося виключно про добровільні засади переїзду людей, але насправді це обернулося примусовим виселенням й насиллям, одним із злочинів тоталітаризму. Депортації тривали з 1944 до 1951 рік.

Про трагедію українців, «евакуйованих назавжди» зі своїх батьківських земель, говорили під час круглого столу. Із доповідями виступили відомі чернігівські науковці Сергій Бутко (співробітник Північно-Східного міжрегіонального відділу Українського інституту національної пам'яті) кандидат історичних наук Тамара Демченко, а також журналіст, редактор нашої газети «Світ-інфо» Петро Антоненко.

Участь у круглому столі взяла гостя з Києва, членкиня Лемківського товариства ім. Б.-І. Антонича Анна Бугаєва. Вона розповіла про історію своїх батьків, які були жорстоко виселені з рідної домівки.

Про трагедію депортованих українців на прикладі історії рідного села та своєї родини говорила й ректор Київської Академії мистецтв, професор, народна артистка України Ольга Бенч. Пані Ольга походить із лемківської родини, із 2010 по 2015 рік була генеральним консулом України в Пряшеві (Словаччина), у 2005 – 2010 працювала заступником міністра культури України.

Пані Ольга не змогла приїхати до Чернігова, але передала це своє відеозвернення для учасників круглого столу та подякувала чернігівцям за небайдужість до теми депортацій.

Також присутні могли переглянути сюжет словацького телебачення про традиційне лемківське різьблення по дереву та майстрів-різьбярів з родини Ольги Бенч.

Гостями круглого столу стали учні Чернігівського обласного педагогічного ліцею для обдарованої сільської молоді та члени «Чернігівської Малої академії наук учнівської молоді».

Київське Лемківське товариство передало в подарунок бібліотеці ім. М. Коцюбинського книги.

«Десна»: бій чемпіону «Шахтарю», блискуча перемога в Маріуполі

Наші й далі в лідерах футбольного чемпіонату України

Прем'єр-ліга. 8 тур. 22 вересня. Чернігів. «Десна» — «Шахтар» — 0:1.

Саме з «Шахтарем», який уже кілька років поспіль виграє титул чемпіона України, постійно виступає в Лізі чемпіонів Європи, «Десна» минулого літа грала свій перший матч у футбольній еліті. Тоді теж виглядала гідно, хоч і програла 0:2. М'ячі забили Мораєс і Марлос. Обидва бразильці, які давно грають у нас, уже прийняли громадянство України. Відтак стали і гравцями нашої національної збірної. Деснянці програли, мінімально, і матч другого кола минулого турніру.

Але нині «Десна» — уже не новачок, а один з лідерів українського чемпіонату.

То ж гості поставилися до матчу в Чернігові з усією серйозністю. Хоч на тижні грали перший матч Ліги чемпіонів з чемпіоном Англії «Манчестер-Сіті», у наше місто гості привезли бойовий, основний склад команди.

Заповнений стадіон ім. Гагаріна палко підтримував земляків. Шкода, що все не завершиться ремонт східної трибуни, де ніяк не встановлять нові пластикові сидіння, як на західній. Очевидно, питання ще і в тому, що стадіон все не перейде з підпорядкування профільного міністерства у власність міста. То ж, при величезному ажіотажі на матч, повністю була заповнена лише діюча західна трибуна — понад 5 з половиною тисяч глядачів.

«Десна» провела матч абсолютно на рівних. Це визнали і всі оглядачі, і тренер гостей португалець Луїш Коштру на післяматчевій прес-конференції. Він підкреслив, що деснянці пропустили найменше м'ячів у чемпіонаті, причому, до попереднього туру з Динамо» (перемогли їх 2:1) не пропускали 5 матчів поспіль!

Лише в середині першого тайму гостям вдалася швидка атака за участю технічних бразильців, яких у гостей було півкоманди. І все той же Марлос забив єдиний гол матчу. Далі півтора тайми йшла абсолютно рівна, напружена і цікава боротьба.

9 тур. 29 вересня. Маріуполь. «Маріуполь» — «Десна» — 0:4. Четверта перемога на виїзді, де наші перемогли у всіх гостьових матчах. Головний тренер Олександр Рябоконь зробив три цікаві зміни порівняно з попереднім матчем з «Шахтарем». І не тому, що в матчі з чемпіонами хтось грав невдало. Просто, у «Десни» зараз чудовий, рівний колектив кваліфікованих футболістів. До речі, єдина команда чемпіонату України — без легіонерів, винятково українські футболісти. Всі рвуться на поле, то ж тренер дає пограти всім. Не вийшли у старті Андрій Богданов. Артем Фаворов, Владислав Калитвинцев, безперечно гравці старту і основи. Уже всі 9 матчів чемпіонату в старті і без замін зіграли воротар Євген Паст, захисники — Денис Фаворов, Андрій Мостовий, Максим Імреков, Андрій Гітченко, Кращий захист чемпіонату країни! Але цього разу капітан команди Денис Фаворов, універсальний майстер, заграв у центрі півзахисту. Річ у тім, що на його позицію правого захисника тренер випустив, уперше в старті, юного дебютанта Юхима Коноплю, орендованого у «Шахтаря». Він — чемпіон світу серед молодіжних команд, влітку виграв цей чемпіонат у складі збірної України на полях Польщі. Відіграв у цьому матчі, і старанно, понад півтора тайми. Вперше в старті вийшов форвард Дмитро Хльобас, вихованець столичного «Динамо», котрий чомусь не підійшов тому клубу. І тут тренер блискуче вгадав. Також у старті, і не вперше, вийшов Орест Кузик, новачок, який уже закріпився в команді. Інші гравці матчу — випробувані бійці Олександр Філіпов, Владислав Огиря, Єгор Картушов.

Рахунок у першому таймі відкрив Дмитро Хльобас, подвоїв Філіпов. У другому таймі вони, знову по черзі, забили ще по м`ячу. Цікаво, що в минулому чемпіонаті тут же, в Маріуполі, вони теж забили по 2 м`ячі, наші тоді виграли 4:1. Відтак, Філіпов став зараз кращим бомбардиром команди — 6 м'ячів, і вийшов у лідери в чемпіонаті, наздогнавши Марлоса, а попереду лише Мораєс — 8 голів.

Таблиця чемпіонату після 9 турів (різниця забитих і пропущених м'ячів. набрано очок).

«Шахтар»	28-6	27
«Десна»	13-4	17
«Динамо»	18-7	17
«Олександрія»	12-11	16
«Зоря»	17-10	15
«Колос»	9-11	14
«Дніпро-1»	10-11	11
«Маріуполь»	7-15	9
«Карпати»	7- 13	8
«Ворскла»	8-18	7
«Львів»	7-16	6
«Олімпік»	5-19	5

При рівності очок у команд, враховується результат їх зустрічей між собою, а при рівності і цього — різниця забитих і пропущених м'ячів. Саме тому «Десна» зараз вище «Динамо», адже перемогла киян у 7-му турі.

Наступний матч «Десна» грає вдома. У суботу 5 жовтня приймає донецький «Олімпік». Початок о 17. 00.

Літературно-мистецька панорама

Третій міжнародний літературний фестиваль «Литаври»

9 — 11 жовтня в Чернігові, Ніжині, Корюківці, Бахмачі, Острі та Седневі відбудеться III Міжнародний фестиваль «Lytavry».

Письменники, літературознавці, журналісти України та закордону виступатимуть у школах, університетах, бібліотеках, музеях. Крім відомих та молодих українських авторів, будуть письменники з Польщі, Литви, Хорватії, Білорусі, В'єтнаму, Туреччини, Грузії, Чехії, Румунії, Греції, Великобританії, Сербії.

Організатор фестивалю — громадська організація «Центр новітніх ініціатив і комунікацій» (Ніжин). Натхненниця та топ-менеджер — письменниця, громадська діячка Тетяна Винник. Партнери фестивалю — обласні рада і адміністрація, громадські організації «Медіа-центр «Свобода слова нового століття» і «Альтернатива» (обидві — Корюківка), Благодійний фонд «Захистимо Україну», обласна організація Спілки письменників України, PEN Ukraine, Асоціація українських письменників. Мета фестивалю – просвітницька, привертати увагу дітей та молоді до читання, ознайомлювати із сучасною українською та зарубіжною літературою.

Фестиваль видає альманах «Литаври з творами його учасників. Альманах видається за підтримки Ніжинської міської ради і є подарунком для бібліотек та шкіл області.

Відкриття фестивалю — 9 жовтня в Чернігівському Молодіжному театрі.

Прес-секретар фестивалю – Віктор Татарин (050)5998901, (068)23822349 vktor_tatarin@ukr.net

Організатор – Тетяна Винник (097) 376-71-76, Vinnikt077@gmail.com,

Театр імені Шевченка починає 94-й сезон

Сьогодні прем'єрою трагікомедії «Танго» за п'єсою відомого польського драматурга Славомира Мрожека обласний академічний український музично-драматичний театр ім. Т. Шевченка почав новий сезон.

Днями на прес-конференції генеральний директор театру Сергій Мойсієнко поділився планами активної гастрольної діяльності у новому сезоні. Крім вже традиційних Києва, Львова, Чернівців, Полтави, плануються гастролі у Суми, Дніпро, Вінницю, Мінськ, Гомель сусідньої Білорусі, інші зарубіжні країни. Планується участь шевченківців у всеукраїнських та міжнародних фестивалях, зокрема Сєвєродонецькому «СвітОгляді», Дніпровському «Феєрія Дніпра», Ніжинському жіночої творчості імені Марії Заньковецької, Гомельському «Слов'янські театральні зустрічі». Продовжиться проведення на чернігівській сцені традиційних заходів: у березні 2020 року – XXVI Міжнародного фестивалю «Слов`янські театральні зустрічі», у квітні – театрального фестивалю для дітей та молоді «На крилах мрій», у червні – Міжнародного театрального фестивалю моновистав «Чернігівське відлуння–4».

Художній керівник театру Андрій Бакіров повідомив про роботу режисерів над новими виставами. На листопад планується прем'єра вистави «Мати все», яку ставить київський режисер Сергій Меженін за романом сучасної української письменниці Люко Дашвар (псевдонім Ірини Чернової). На грудень намічено виставу «Наймичка» за п'єсою Івана Карпенка-Карого, над осучасненим прочитанням якої працює молодий режисер нашого театру Анастасія Кузик. Більш детально розповів Бакіров про його постановку сімейної трагікомедії «Танго». Твори польського драматурга Славомира Мрожека, написані у 60-ті роки, не втрачаються актуальності.

Всеукраїнський фестиваль «Червона рута»: чернігівці — серед лауреатів

17 — 22 вересня в Чернівцях проходив ювілейний всеукраїнський пісенний фестиваль «Червона рута». До фіналу запросили 950 учасників з-поміж 5 тисяч, відібраних на обласних відбіркових конкурсах.

Чернігів та область гідно представили рок-гурт «Лєна Іванова» та акустичний гурт «Стейк» з Мени. Наші колективи вибороли звання лауреатів 3-ї премії.

Найстарішому україномовному фестивалю виповнилося 30 років. За цей час «Червона рута» відкрила цілу плеяду талантів.

У Прилуках представили нову книгу Лілії Черненко

На полицях Прилуцької міської центральної бібліотеки ім. Любові Забашти з`явилася нова книга прилуцької письменниці, члена Спілок письменників України та Білорусі Лілії Черненко «Фрески». Ці поезії об'єднані темою філософсько-психологічних роздумів. В них ціла палітра людських емоцій – іронія, щирість, відвертість, розчарування, радість.

У числі лауреатів премії імені Михайла Коцюбинського

17 вересня виповниться 155 років від дня народження класика української літератури Михайла Коцюбинського, чий життєвий шлях завершився у нашому Чернігові. Традиційно ця дата стала особливо пам'ятною для нових лауреатів премії його імені. Нині ними стали (по номінаціях): поезія: Микола Будлянський(Чернігів); проза: Богдан Дячишин (Львів); народознавство: Сергій Леп'явко (Чернігів); театральне мистецтво: Любов Веселова, актриса обласного молодіжного театру; музичне мистецтво: Володимир Суховерський, директор Чернігівського музичного коледжу ім. Л. Ревуцького; декоративне та образотворче мистецтво: Сергій Святний(Ніжин).

А 1992-го року першими лауреатами цієї головної творчої нагороди Чернігівщини стали: керівник обласної письменницької організації Станіслав Реп'ях, творча група Українського камерного театру на чолі з режисером Геннадієм Касьяновим, архітектор Юрій Дмитрук. Останній був автором проекту приміщення літературної експозиції Літературно-меморіального музею-заповідника М. Коцюбинського. Театрали здійснили постановку вистави «Душа моя болить», за мотивами творів М. Коцюбинського. Станіслав Реп'ях уже був визнаним авторитетом у справі популяризації української літератури.

На сьогодні число лауреатів перейшло за сотню. А в числі перших ними 1996 року стали архітектор **Віктор Чикін**, письменник і журналіст **Петро Антоненко**, письменник, сценарист, кіноаматор **Станіслав Маринчик** та журналіст і поет **Олександр Олійник,** яких ви бачите на світлині, зробленій Володимиром Ятченком.

Фестиваль-конкурс «Чернігів the best-2019»

Фінальний гала-концерт фестивалю-конкурсу та оголошення переможців відбулися 22 вересня на сцені Чернігівського Міського палацу культури.

Ось як розподілилися місця та призовий фонд у 15 000 грн від міського голови Владислава Атрошенка.

1 місце і 8000 грн розділили Анастасія Костюк та Зразковий хореографічно-цирковий колектив «Фієста».

2 місце і 3 000 грн — Зразковий художній колектив студія сучасного танцю «Бродвей».

3 місце і 2000 грн — Ярослав Косолап.

4 місце і 1000 грн — школа танцю «CaveMenCrew».

5 місце і 1000 грн — Анастасія Потапенко.

Спеціальні премії в 1000 грн від Палацу культури отримали Катерина Ковтун за яскраву шоу-постановку та Олександр Ряничев, найстарший учасник фіналу.

Відкритий багатожанровий конкурс-фестиваль «Чернігів the best» започаткований у місті 6 років тому. Це майданчик, на якому талановиті чернігівці можуть показати майстерність, бути поміченими представниками більш масштабних конкурсів та продюсерами.

Цього року на конкурс надійшло більше 200 заявок. На День міста 25 фіналістів взяли участь також у виступі на Красній площі.

У філармонійному центрі

«Ходить осінь — на любов багата»

Для філармонійного центру участь в проекті обласного художнього музею ім. Г. Галагана «Музичні зустрічі» є традиційною і почесною, ще від 2006 року, коли цей проект було започатковано.

Цього разу тут виступила Капела бандуристів ім. О.Вересая на чолі із заслуженою артисткою України Раїсою Борщ та заслуженим працівником культури України Миколою Борщем.

Концерт «Ходить осінь - на любов багата» відбувся 22 вересня і був присвячений Дню Чернігова. Прозвучали жартівливі та обрядові пісні. Не оминули і любовну лірику: пісню Ігоря Поклада та Юрія Рибчинського «Скрипка грає» під акомпанемент капели виконав Микола Борщ.

Вечір українського романсу Тетяни Асадчевої

25 вересня на вечір до філармонійного центру запросила киянка, лауреатка міжнародних конкурсів Тетяна Асадчева (мецо-сопрано). Це був третій її сольний виступ на головній концертній сцені області. Вперше тут пані Тетяна співала ще два роки тому, співала сольну програму з класичних творів західноєвропейського оперного мистецтва. Вдруге співачка постала перед чернігівською публікою у лютому цього року, програма мала іспанську тематику.

Цього разу Тетяна Асадчева представила програму з популярних українських ліричних творів 19 — 20 сторіч.

Під акомпанемент рояля (лауреат міжнародних конкурсів Микола Чикаренко), соло, або у дуеті з лауреаткою міжнародних конкурсів Наталією Білоцерківською, були виконані романси Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Якова Степового, Віктора Косенка, Георгія та Платона Майбороди, Олександра Білаша, Анатолія Кос-Анатольського та інших.

Прес-центр обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм

Бліц-інформ

Книги для військових

«Прагни до вершин і подай руку тим, хто має тугу за летом». Це гасло свого часу взяли на щит воїни Українських Січових Стрільців.

Намагаюсь дотримуватися цього гасла, від Чернігівського Культурно-мистецького центру «Інтермеццо» я передав військовому капелану о. Максиму Щербині для бібліотеки Чернігівського прикордонного загону більше сотні книг історико-патріотичного значення. Дякую за допомогу в комплектації Леонтію Носенку, Сергію Спутаю, Ларисі Казаковій, Петру Антоненку та іншим.

Олександр ЯСЕНЧУК

Долучайтеся до Благодійного фонду «Захистимо Україну!»

Просимо надати допомогу пальним або коштами на підтримку діяльності Чернігівського благодійного фонду «Захистимо Україну!», який, у свою чергу, допомагає Українській армії, родинам воїнів АТО.

Кошти можна перераховувати на картку «Приватбанку» на ім'я Ясенчука Олександра: 4149 6258 1049 1173.

Площа лісів області, попри масові вирубування, поки що третя в Україні

Площа лісів області — 747,8 тис. га, це 7% лісового фонду країни та 23% території області.

Чернігівщина входить у п'ятірку найбільших виробників деревини. У 2018 р. підприємствами заготовлено 1548 тис.куб.м круглого лісу. Дві третини – діловий ліс, решта – паливна деревина.

Заготівля деревини здійснювалася на площі 29 тис.га. Протягом року було проведено відтворення лісів на площі майже 4 тис.га.

367 об'єдналися в ОТГ, понад двісті чекають

Із 569 місцевих рад області (сільських, селищних та міських) об'єднались у громади 367. Якщо брати по населених пунктах, то об'єдналися чи приєдналися 942 з 1511.

На сьогодні в області функціонують 45 об'єднаних територіальних громад.

На вибори чекають Понорницька Коропського району, Талалаївська Ніжинського, Яблунівська і Сухополов'янська Прилуцького, а також Добрянська Ріпкинського району.

Всього ж за перспективним планом в області має функціонувати 55 ОТГ.

У Прилуках пройшов Воздвиженський ярмарок

Він тривав 21—22 вересня. Цей ярмарок проводиться у Прилуках 19-й рік поспіль. Цьогоріч для участі зареєструвалися 1350 людей.

У центрі міста та на прилеглих вулицях були ятки з продуктами, атракціони. Митці Прилуччини представили свої вишивку, живопис.

Бліц-інформ

Як почати опалювальний сезон, коли великі борги за газ?

В області 8 виробників тепла, які на кінець вересня не були включені до реєстру жодного з постачальників природного газу. Вони мають забезпечувати теплом взимку понад 78 тис домогосподарств та більше тисячі громадських споживачів, серед яких школи, дитсадки. Згідно законодавства, АТ «Чернігівгаз» не має права здійснювати доставку газу таким споживачам.

Ось перелік цих виробників тепла: «Облтеплокомуненерго», «Спеціальна енергетична компанія», «Ніжинтепломережі», «Аір», «Носівські теплові мережі», «Понад Удаєм», «Прилукитепловодопостачання», «Віанна Груп».

«Внесені минулого року нормативні зміни дають право постачальнику газу на відключення споживачів», говорить голова правління АТ «Чернігівгаз» Алла Ярова.

Органи місцевого самоврядування та власники підприємств до початку опалювального сезону мають вжити всіх заходів, щоб виробники тепла були включені в реєстр постачальника природного газу.

Діюче законодавство не забороняє відключення споживачів газу навіть впродовж опалювального сезону.

Нестача коштів у підприємств викаликана, у свою чергу, великою заборгованістю населення за спожитий газ і тепло.

В Ніжині поліція оперативно затримала телефонного мінера

Надвечір 14 вересня до поліції надійшла інформація, що невідомий чоловік зателефонував і повідомив про нібито замінування супермаркету на центральній вулиці Ніжина.

На місце події негайно прибула слідчо-оперативна група Ніжинського відділу поліції ГУНП в Чернігівській області, вибухотехніки, кінологи, група реагування патрульної поліції.

Фахівці обстежили торговельний заклад і прилеглу територію й не виявили вибухівки чи будь-яких небезпечних предметів.

У скоєні даного правопорушення викрито місцевого жителя. Відкрито кримінальне провадження за частиною 1 статті 259 Кримінального кодексу України (завідомо неправдиве повідомлення про підготовку вибуху, підпалу або інших дій, які загрожують загибеллю людей чи іншими тяжкими наслідками) — карається позбавленням волі на строк від двох до шести років. Триває досудове розслідування.

В Борзні поліція припинила діяльність кількох гральних закладів

23 вересня працівники Борзнянської поліції викрили кілька гральних закладів, де в порушення вимог законодавства надавалися послуги у сфері грального бізнесу на комп'ютерах-симуляторах.

В ході санкціонованого обшуку виявлено та вилучено більше двох десятків системних блоків комп'ютерів. У приміщеннях знаходились відвідувачі.

За вказаним фактом відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 203-2 Кримінального кодексу України (зайняття гральним бізнесом), що передбачає штраф від десяти до сорока тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією грального обладнання. Триває досудове розслідування.

Фарс голосування в Інтернеті і телефоном

Скандал в обласній раді щодо звання «Почесний громадянин Чернігівської області»

Він вибухнув 25 вересня, коли депутати ради на сесії мали здійснити чергове, щорічне присвоєння звання «Почесний громадянин Чернігівської області».

Перед цим рада відібрала 4 кандидатури для попереднього рейтингового голосування, з яких мала визначити вже остаточно трьох переможців.

Кандидатури було виставлено на так зване всенародне голосування в Інтернеті. Це нині доволі популярний прийом, який начебто демонструє велику демократичність, гласність і вільне волевиявлення громадян. Насправді, це просто імітація всього означеного, яка часто перетворюється у фарс. Так само, як і голосування телефоном за допомогою SMS-повідомлень, що ми часто бачимо в різних телевізійних шоу, конкурсах.

Звичайно, голосування в Інтернеті є лише допоміжним, так би мовити, «дорадчим» голосом, бо рішення ухвалює сама обласна рада, депутати на її сесії. Але все ж, на цей «глас народу» депутати мають якось зважати. І ось що вийшло.

Всі останні тижні в голосуванні по Інтернету, а там лік ішов уже на десятки тисяч голосів, лідирувала Заслужений працівник культури України, відома майстриня народної вишивки, науковець з Чернігова Віра Зайченко. За нею в голосуванні йшов аграрний бізнесмен з Бобровиці, генеральний директор Товариства «Земля і воля», Герой України Леонід Яковишин. Далі — призер чемпіонатів світу з біатлону, нині посадовець Чернігівської міської ради Андрій Дериземля, за ним відомий кобзар-лірник, лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка, Народний артист України Василь Нечепа. Як бачимо, люди достойні і до цього не обділені відзнаками.

І ось сесія обласної ради. Виступ голови ради Ігоря Вдовенка просто шокував. «Починаючи з 15 по 21 липня, не встановленими особами на офіційний сайт Чернігівської обласної ради була здійснена хакерська атака, що призвело до викривлення рейтингового голосування по зазначених кандидатурах. Кожної години на адресу одного з претендентів на звання приходило по 140-150 голосів, причому йшли вони десь там з Індії, з Америки, з Австралії. Я відстоюю таку позицію, що кожен депутат обласної ради має право й повинен проголосувати за 2 із 4 зазначених кандидатур».

«Одним з претендентів», за якого йшла ця злива голосів, виявилася якраз лідер голосування Віра Зайченко. Голова обласної ради запропонував таке: скасувати результати голосування в Інтернеті взагалі. І, «не озираючись на них», депутатам провести рейтингове голосування. З чим депутати погодилися. Причому, цього року, мабуть, через такий скандал, вирішити присвоїти звання не трьом, як зазвичай, а лише двом людям.

Підсумки голосування депутатів виявилися такими: Яковишин — 32 голоси, Дериземля — 30, Нечепа — 26, Зайченко — 6. **Звання «Почесний громадянин Чернігівської області» присвоєно Леоніду Яковишину та Андрію Дериземлі.**

Між іншим, крім пошани, нагрудного знаку, лауреат отримує ще й грошову премію. Це 10 мінімальних зарплат по країні — нині вона становить 4173 гривні. Отже винагорода — 41730 гривень кожному.

А тепер — резюме. Чи не варто було б разом зі скасуванням нинішнього Інтернет-голосування обласній раді взагалі скасувати комедію такого голосування? Щоб не плутатися в нетрях Інтернету, не проводити розслідування, що там і як, що то за хакерські атаки, хто їх затіває і веде? Хіба ж не можна припустити, що хтось спеціально вчинив таке паскудство, щоб нашкодити конкретному кандидату? В даному разі Вірі Зайченко, людині, яка своєю подвижницькою діяльністю давно заслужила на таку честь.

Між тим, фарс «гласу народу» доволі популярний і триває. Ось щойно завершилося подібне голосування за так званий Бюджет участі міста Чернігів. Справа добра, робиться не перший рік. Міська рада виділяє з бюджету міста певну суму і пропонує громадянам, громадськості подавати більші чи менші проекти якихось добрих справ — освітніх, гуманітарних, екологічних. Як правило, їх подають громадські організації чи й самі громадяни, а також якісь установи. Проекти непогані, потрібні. І кошти міська рада виділяє немалі. Цього року знову майже 20 мільйонів гривень. Проекти розділена на великі і малі. Їх загалом було подано понад півсотні. Але навіть у середньому це більш як по 300 тисяч гривень не проект, а на великі й близько мільйона.

Так от, міська рада, здається, взагалі визначення переможців цього конкурсу поклала на голосування мешканців міста в Інтернеті, відкривши навіть кілька пунктів для такого голосування (наприклад, у громадській приймальні міськради, по вул. Шевченка, 9). Схоже, депутати на сесії лише затвердять підсумки цього голосування.

Між тим, насправді це доволі сумнівне «волевиявлення і глас народу». Радше демонстрація, хто і яким чином «проштовхне» в голосування найбільше голосів.

Тому чи не краще взагалі відмовитися від цих ігрищ у «демократію»? Обласній і міській радам можна б затвердити солідні комісії, журі з компетентних людей, які б визначили кандидатури на перемогу в конкурсах. До речі, присвоюється і звання «Почесний громадянин Чернігова». Півроку цілком достатньо для висування і громадського обговорення кандидатур, і щодо звання, і щодо Бюджету участі. Ще півроку вистачить для роботи комісій, журі, які мають зробити дуже аргументовані доповіді на сесії рад. А вони вже ухвалюють офіційно рішення

А щодо звань почесних громадян, то взагалі варто подумати, ***чи дійсно вони потрібні?*** Звичайно, серед відзначених, і по місту, і по області, більшість — гідні наші земляки. Правда, і серед не відзначених — не менш гідні. Але серед відзначених є і такі, яких мешканці міста і області і не згадають, чим вони почесні і заслужені. А є такі, яких краще і не згадувати.

Наприклад, в самому центрі міста, у сквері між драмтеатром і П`ятницькою церквою, є шеренга дерев, висаджених почесними громадянами міста. Під деревами відповідні таблички. Алейку цю висаджують уже не один десяток років, більшості тих громадян давно нема в живих.

Одне з дерев урочисто посадив почесний громадянин міста Олексій Федоров. Так, той самий двічі Герой Радянського Союзу, командир партизанського з`єднання в роки Другої світової війни. А ще — перший секретар Чернігівського обкому комуністичної партії перед війною і в роки війни. Відтак, той, що входив до складу сумно відомих «трійок», що цілими списками виносили смертні вироки ні в чому не винним людям. Ці розстрільні списки Великого терору 30-х років разом з керівниками обласної прокуратури і НКВС підписував і Федоров. Це вже давно оприлюднене громадськості. Та навіть без цього «послужного списку» Федоров уже кілька років як підпадає під закон України про декомунізацію. Але досі почесний громадянин Чернігова, де відправляв чернігівців на розстріл. І міська рада все не скасує щодо нього цього звання.

То чи не краще обійтися без цих відзначень? І, звісно, без убогого Інтернетного та телефонного «волевиявлення».

Петро АНТОНЕНКО

Чи якісно відновили Красну площу Чернігова?

Кілька місяців тривала реконструкція центральної Красної площі Чернігова. Завершили її, як і планувалося, до Дня міста. Тут нарешті відновлено рух транспорту — авто, тролейбусів, які мали об`їздити площу аж повз Вал. Сама площа виглядає здалеку красиво. Але чи дійсно так уже якісно було перемощено середину площі існуючим там досі старовинним клінкером, спеціальною цеглою?

Ось що говорить чернігівський історик, доктор і наук, професор Ніжинського університету ім. Гоголя Сергій Леп'явко. Він ще на початку реконструкції разом із відомим чернігівським пам'яткоохоронцем Костянтином Ягодовським заявляв про ризики втрати нашої історичної пам'ятки — єдиної клінкерної площі в Україні.

Загалом Леп'явко говорить, що при реконструкції покриття площі реалізовано кращий варіант, коли центр площі вимощений старою клінкерною цеглою, а проїжджу частину – сучасною. Історик уточнив, що найдавніший клінкер тут виготовлений понад 100 років тому, навіть найбільш новий – у передвоєнний час. Випалювався клінкер на заводах Чернігова, Ніжина і Топчіївки (Чернігівський район). На площі було використано 12 видів клінкеру трьох розмірів.

Спершу на прилеглих до площі ділянках провели заміну каналізації і водогонів. Більшість цих комунікацій прокладені ще у 60-70 роках, а окремі ділянки у 30-ті роки. По всій площі укладено бетонну подушку.

«Центр площі укладено автентичною бруківкою, це буде своєрідна візитівка Чернігова. Смуги для руху транспорту викладають червоним клінкером, велодоріжки – червоною плиткою. Це допомагатиме орієнтуватися і водіям, і пішоходам», зазначили у прес-службі міськради.

Водночас Сергій Леп'явко говорить, що кладку клінкерної цегли могли виконати якісніше. «Виконавці робіт, починаючи від начальника ЖКГ Ярослава Куца до підрядників, заявляли, що стару цеглу потрібно просто викинути», зазначає історик.

Він вказує, що представники громадськості пропонували двічі перебрати старий клінкер, посортувати його за кольорами і розмірами, залишити тільки цілий, почистити, а тільки потім знову укладати. Але до їхніх думок ніхто не дослухався.

«У результаті, до реконструкції стара цегла була укладена краще, ніж зараз. Адже раніше цегла однакового розміру клалася в одному місці. Нині цеглу перемішали, через це на площі є значні перепади між цеглинами, нерівна поверхня», пояснює Леп'явко. На площу потрапили сотні зіпсованих цеглин, тоді як на полігоні залишились тисячі цілої і придатної до укладання цегли.

Леп'явко вважає, що потрібно вимагати від виконавця ліквідації браку в роботі. «За нашими підрахунками, щоб виправити ситуацію, потрібно замінити не більше, ніж тисячу цеглин. Цей ремонт можна виконати достатньо швидко, якість покриття значно покращиться.»

Також потрібно зберегти стару клінкерну цеглу, яка залишилася на полігоні для відходів, у жодному разі її не утилізувати.

Виступ Президента України Володимира Зеленського на 74-й сесії Генеральної Асамблеї ООН

5 І фатальною може стати думка, що вас це все не стосується і ніколи не торкнеться. Не можна мислити про глобальне й заплющувати очі на деталі чи, як комусь здається, навіть дрібниці. Бо саме так закладався фундамент для двох світових війн. І ціною неуважності, мовчання, бездіяльності чи небажання поступатися власними амбіціями зрештою стали десятки мільйонів людських життів. Невже людство почало забувати про ці страшні уроки історії?

Україна про них пам'ятає. І Україна завжди демонструвала світу готовність забезпечувати мир цивілізованим шляхом. І робила кроки на шляху до міжнародної безпеки. Наприклад, коли відмовилася від ядерного потенціалу, що на той час був більшим, ніж у Великої Британії, Франції та Китаю разом узятих.

Бо нам здавалося, що ми всі будуємо інший, новий світ. У якому для того, щоб твою думку чули і зважали на неї, не потрібно мати ядерну зброю. У якому тебе поважатимуть саме за справи, а не за наявність ядерних боєголовок.

Врешті-решт у цьому «новому» світі наша держава втратила частину своїх територій та майже щодня втрачає своїх громадян.

Саме тому хто, як не Україна, має сьогодні право говорити про необхідність переосмислення та перегляду сучасних світових правил?

Безумовно, ми не ставимо під сумнів авторитет міжнародних інституцій, зокрема Організації Об'єднаних Націй. Але слід визнати, що механізми є небездоганними. Вони починають давати збій, а отже – потребують оновлення.

Організація Об'єднаних Націй. Та будьмо відверті – чи є нації сьогодні справді об'єднаними? А навіть якщо так, то що саме їх об'єднує? Це лиха, катастрофи, війни.

З цієї найвищої у світі трибуни завжди чути заклики до справедливих змін, праведні обіцянки, проголошення нових ініціатив. Настав час зробити так, щоб вони завжди підкріплювалися реальними справами. Бо у сучасному світі, де людське життя коштує 10 доларів, слова вже давно знецінені.

Згадаймо, з якою метою у 1945 році було створено ООН? Це підтримання та зміцнення миру й міжнародної безпеки. Але що робити, коли у небезпеці сама основа міжнародної безпеки?

Адже будь-яка війна сьогодні – в Україні, Сирії, Лівії, Ємені чи іншому куточку планети, незалежно від кількості її жертв – це найбільша загроза всій цивілізації. Тому що у 2019 році людина розумна, гомо сапієнс, і досі вирішує конфлікти, вбиваючи собі подібних. Упродовж усього часу свого існування людство постійно знаходило нові способи для подолання відстані, передачі інформації, лікування хвороб.

І тільки одне залишається незмінним: суперечності між народами та державами досі вирішуються не словами, а ракетами. Not by word. But by war.

Не думайте, будь ласка, що війна десь далеко. Методи її ведення, технології та озброєння призвели до того, що наша планета вже не така велика. І сьогодні часу, який я витратив на останній абзац, достатньо, щоб зруйнувати Землю вщент.

Це значить, що на кожного лідера лягає відповідальність не лише за долю власної країни, а й за долю всього світу. На мою думку, нам всім потрібно усвідомити, що сильний лідер не той, хто, не моргнувши оком, відправляє тисячі солдатів на вірну смерть. Сильний лідер той, хто береже життя кожної людини.

Давайте зараз відповімо самі собі – що дають людству наші зустрічі? Якщо для когось це тільки політичний театр, де грають ролі, декларують світлі наміри, які потім перекреслюються темними вчинками?

Це – не просто трибуна. І не сцена. І сім з половиною мільярдів мешканців планети не глядачі, а безпосередні учасники реального життя. Основи сценарію цього життя закладаються саме тут. І сьогодні від кожного присутнього залежить одне – чи буде це життя взагалі.

Зізнаюся, мені дуже хотілося б, щоб цю промову колись назвали «15 хвилин, що змінили світ». Але я чудово розумію: змінити те, що існує тисячі років, за 15 хвилин просто неможливо. А поведінкові теорії кажуть, що війна є невід'ємною складовою людської сутності. Але світ змінюється. Людина змінюється разом з ним. І якщо колись ми навчилися писемності, математики, винайшли колесо, пеніцилін і підкорили космос – значить, у людства все-таки є шанс.

Усвідомлюючи всю небезпеку цивілізації, ми повинні генерувати інші смисли. І боротися за нову людську ментальність, де агресія, гнів і ненависть будуть атрофованими почуттями.

Пані та панове! У цей день, 25 вересня, помер Еріх Марія Ремарк. А 90 років тому світ побачив його роман «На Західному фронті без змін». Нагадаю слова з передмови до нього: «Це спроба розказати про покоління, скалічене війною. Про тих, хто став її жертвою, навіть врятувавшись від снарядів». А ще 90 років тому світ побачив інший роман. Це «Прощавай, зброє!» Ернеста Хемінгуея. Ось цитата звідти: «Війну неможливо виграти перемогами. Той, хто виграє війну, ніколи не перестає воювати…»

Світ мусить пам'ятати: кожне наступне скалічене покоління – це шлях до нової війни. Яку неможливо, просто неможливо виграти перемогами.

Дехто зараз каже: «Третьої світової війни не буде. Буде остання». Сподіваюся, ця фраза – усвідомлення загрози для планети, а не анонс.

Дякую!

(Нью-Йорк, 25 вересня 2019 року.)

Влада і засоби масової інформації

При Офісі президента створено Раду свободи слова за участю журналістів

Офіс президента створив Раду з питань свободи слова при президентові. До неї запрошені представнику від центральних ЗМІ. В Раді також представники силових відомств і медіаюристи для захисту права журналістів на професію.

В Офісі президента очікують, що Рада допомагатиме фіксувати та усувати загрози для свободи слова, прояви цензури.

Аналогічні ради, до складу яких увійдуть представники регіональних засобів масової інформації, запропоновано створити при кожному голові обласної державної адміністрації.

Планується запустити міжнародний російськомовний канал

Офіс президента планує запустити міжнародний російськомовний телеканал і дещо змінити підхід до Суспільного телебачення.

Про це заявив заступник голови Офісу президента Кирил Тимошенко. За його словами, такий канал потрібен, ***щоб Україна могла боротися і за уми українців на окупованих територіях Донбасу та Криму, і за уми росіян на території РФ.***

«У нас розроблений варіант запуску українського російськомовного каналу, яким ми зможемо покривати російськомовне населення у всьому світі», повідомив Тимошенко, додавши, що в команді президента Володимира Зеленського хочуть, щоб це був державний канал.

«Але ми домовляємося з приватними каналами про передання прав на використання їхнього найкращого контенту», зазначив Тимошенко.

За його словами, держава буде підтримувати і Суспільне телебачення, але воно має виходити на певні показники ефективності у своїй роботі.

«Ми кілька разів зустрічалися з керівництвом Суспільного, з донорами, котрі йому допомагали. Ми гарантуватимемо суспільному мовленню фінансування, яке забезпечуватиме Кабмін. Але в них буде чіткий KPI (ключові показники ефективності)», сказав Тимошенко.

Він також сказав, що Суспільному треба позбутися багатьох непотрібних будівель і зменшити штат. «Наразі на суспільному мовленні працює 4,5 тис. осіб. Так, раніше їх було, якщо не помиляюся, 7,5-7,8 тисячі, але це все одно забагато. Багато будівель та іншого, в чому немає потреби. Вони не могли домогтися, щоб уряд дозволив їм це продавати. Для цього є майданчик «ProZorro. Продажі», розповів він.

* * *

У Росії спотворюють ідею команди Зеленського про російськомовний канал.

Офіційний представник Міністерства закордонних справ Росії Марія Захарова вважає нонсенсом плани Офісу президента України створити всесвітній російськомовний телеканал.

Пряма мова: «Тобто щоб переконати людей, котрі намагаються відстояти право говорити по-російськи на Україні, в тому, що вони неправі, Київ створить російськомовний канал.

Це ж треба додуматися: виділяти кошти для «покриття» російськомовної аудиторії по всьому світу, коли у себе в країні російська, відповідно до нового закону про мову, дозволена лише для приватного спілкування та релігійних обрядів!»

Кремль є Кремль. Спотворено саму суть ідеї такого каналу. Вона не в тому, щоб російськомовні громадяни України, Росії, інших країн почули російську мову, якої вони й так чують вдосталь. ***А в тому, щоб пропагувати і для них українські державницькі ідеї, протистояти потужній пропаганді Росії, яка просто задурманює людей і в самій Росії, і за її межами.***

Дмитро Павличко: 90-річчя

Видатний українським поет і громадський діяч Дмитро Васильович Павличко народився 28 вересня 1929 року в с. Стопчатів, нині Косівський район, Івано-Франківська область (тоді Коломийський повіт, Станіславське воєводство, Польська Республіка) в селянській родині.

У 1953 р. закінчив філологічний факультет Львівського університету.

Завідував відділом поезії редакції львівського журналу «Жовтень» (нині — «Дзвін»). Після переїзду до Києва працював у секретаріаті Спілки письменників. У 1971-1978 рр. — редактор журналу «Всесвіт».

Перша збірка поезій «Любов і ненависть» з'явилася у 1953 р. Пізніше побачили світ поетичні книги «Моя земля» (1955), «Чорна нитка» (1958), «Правда кличе» (1958) — 18-тисячний тираж книжки було знищено за вказівкою партійних цензорів. В наступні десятиліття вийшли нові книжки поезій та літературно-критичних праць автора.

Павличко — один із організаторів Народного Руху України, Демократичної партії України, перший голова Товариства української мови імені Т. Шевченка (1989 — 1990)..

У 1990—1999 роках — депутат Верховної Ради України перших скликань, яка ухвалила Акт Незалежності і Конституцію України. 21 жовтня 2005 року знову обраний народним депутатом України.

На IV Всесвітньому Форумі українців у Києві 18-20 серпня 2006 р. Павличка було обрано Головою Української Всесвітньої Координаційної Ради, яку він очолював по 2011 рік. Герой України (2004 р.)

Дмитро Павличко — один з найвизначніших українських перекладачів. Перекладає, зокрема, з англійської, іспанської, італійської, французької, багатьох слов'янських мов. Завдяки зусиллям Павличка вперше українською мовою з'явилося повне зібрання творів Шекспіра в шести томах (вид. «Дніпро», 1986 р.).

Захоплення Павличка сонетною формою вилилось у створення антології «Світовий сонет» (1983). У цій антології українською мовою в перекладах Павличка були опубліковані сонети Данте, Мікеланджело, Шекспіра, Шарля Бодлера, Янки Купали, інших авторів, власні сонети поета.

Багато віршів поета покладені на музику. А пісня на музику композитора Олександра Білаша «Два кольори» (1964 р.) облетіла весь світ.

З жовтня 1995 до травня 1998 року Павличко був Послом України в Словацькій Республіці. Також був Послом України в Республіці Польща з весни 1999 року по лютий 2002 року. Завдяки його клопотанню в центрі Варшави у березні 2002 року було споруджено пам'ятник Тарасу Шевченку.

Два кольори

Як я малим збирався навесні
Піти у світ незнаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними,
Червоними і чорними нитками.

Приспів:
Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба,
Два кольори мої, два кольори:
Червоне — то любов, а чорне — то журба.

Мене водило в безвісти життя,
Та я вертався на свої пороги,
Переплелись, як мамине шиття,
Щасливі і сумні мої,
Щасливі і сумні мої дороги.

Приспів:

Мені війнула в очі сивина,
Та я нічого не везу додому,
Лиш згорточок старого полотна
І вишите моє життя,
І вишите моє життя на ньому.

Приспів:

Росіяни про Росію

Олексій ТОЛСТОЙ, письменник (1883 — 1945)

«Есть две Руси. Первая — Киевская имеет свои корни в мировой культуре. Идеи добра, чести, свободы, справедливости понимала эта Русь так, как понимал весь западный мир.

Есть вторая Русь — Московская. Это Русь тайги, монгольская, дикая, звериная. Эта Русь сделала своим национальным идеалом кровавую деспотию и дикую ярость.

Эта Московская Русь издавна была, есть и будет полным отрицанием всего европейского и заклятым врагом Европы.»

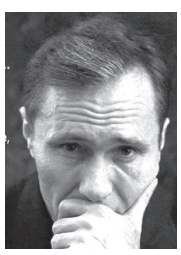

Василь ШУКШИН, письменник, актор, кінорежисер, сценарист (1929 — 1974).

«Ложь, ложь, ложь…

Ложь — во спасение, ложь — во искупление вины, ложь — достижение целы, ложь — карьера, благополучие, ордена, квартира…

Ложь! Вся Россия покрылась ложью, как коростой.»

Бліц-інформ

Стрілки більше не «крутитимуть»!

Уряд скасував щорічний перехід на літній і зимовий час

Першою країною, яка запровадила перехід на літній і зимовий час, була Німеччина, відбулося це під час Першої світової війни. Це було зумовлено економією ресурсів. Однак чи варто заради цього жертвувати здоров'ям людей? Адже доведено – такі «смички» туди-сюди негативно впливають на нас.

Японія, Китай, Індія, ряд інших країн відмовилися від таких переходів. Тепер – і Україна. Кабінет міністрів 24 вересня скасував перехід на літній час. Нині, ***у ніч на неділю 27 жовтня,*** українці востаннє переведуть годинники на зимовий час, тобто на годину назад.

До цього медики радять готуватися заздалегідь. За тиждень до переведення годинників слід лягати спати раніше, частіше провітрювати кімнату та на цей період обмежити вживання смаженої та жирної їжі. Найкраща адаптація – повноцінний сон, до якого варто додати вечірні прогулянки.

Україна надала Польщі згоду на відновлення пошуково-ексгумаційних робіт

Про це заявив заступник міністра закордонних справ України Василь Боднар.

Згідно з умовами, висунутими українською стороною, ексгумація має проводитися українськими дослідниками разом із польськими експертами після виконання необхідних формальностей.

«Польська сторона має пізніше вибрати виконавця. Виконавець, український виконавець, має отримати всі дозволи, вибрати місце, де будуть починатися ці пошуково-ексгумаційні роботи, і потім починати роботу спільно з польськими експертами», сказав Бондар.

Як зазначив посол Польщі Бартош Ціхоцький, документ, який надала Україна, містить перелік процедурних дій, які має здійснити польський Інститут національної пам'яті з метою відновлення робіт. «Цей перелік ми переказали Інституту національної пам'яті, і зараз підтримуватимемо колег і колежанок з Інституту в цій процедурі».

Питання заборони пошуково-ексгумаційних робіт поховань поляків на території України протягом багатьох місяців було одним із найбільш гострих у польсько-українських відносинах. Після демонтажу пам'ятника воїнам Української Повстанської Армії на кладовищі у Грушовичах на Підкарпатті в Польщі у 2017 році, влада України заборонила ексгумацію та пошук польських тіл.

Варшава наполягала, щоб Україна в односторонньому порядку відновила ексгумації. Україна вважала, що пошуково-ексгумаційні роботи можуть бути відновлені синхронно з розв'язанням проблеми українських місць пам'яті в Польщі.

Під час візиту до Польщі Володимир Зеленський заявив про готовність скасувати мораторій на пошуково-ексгумаційні роботи. Він також запропонував своєму польському колезі Анджею Дуді побудувати на кордоні двох країн «спільний меморіал примирення».

Є сподівання,що тепер польська влада більше не допускатиме руйнування поховань українських воїнів на своїй території.

Жан Беленюк, депутат від партії «Слуга народу», став чемпіоном світу з боротьби

Депутат Верховної Ради Жан Беленюк виграв чемпіонат світу з греко-римської боротьби у вазі до 87 кілограмів.

Фінальний поєдинок пройшов 16 вересня: Беленюк здолав угорця Віктора Льорінца.

Чемпіонат світу проходив у столиці Казахстану, Нур-Султані. На шляху до фіналу Беленюк переміг німця Деніса Кудлу, білоруса Ніколая Стадуба, хорвата Івана Хуклека та мексиканця Альфонсо Лейву Йєпєса.

У 2018 році Беленюк став срібним призером чемпіонату світу. Також Беленюк виграв золото у 2015 році.

У 2019 році Жан Беленюк обраний народним депутатом за списками партії «Слуга народу».

Осінь тривог і надій

Назва статті Матвійчука — **«Щастя для вовків».** Це відгук на недавній щорічний Міжнародний Ялтинський форум у Києві, девіз якого був «Щастя зараз». Анатолій Матвійчук називає форум, тобто загалом нашу суспільну ситуацію, «щастям для вовків», доволі переконливо ілюструючи це нищенням справжньої, талановитої української культури.

Все вірно щодо констатації. А ось щодо причин? Винні олігархи. Вони окупували, прихватизували український інформаційний простір. Цитата: *«Сьогодні народи контролюються через інформаційний простір — телеканали і радіостанції. Тому вони скупили їх оптом і вроздріб. Через них вони визначають, кому бути зіркою, а кому скніти в невідомості. Кого зробити лідерами громадської думки, а кого ізолювати від активного інформаційного простору.»*

Ось наступне звинувачення олігархам: «*Це ви всі разом за два десятиліття побудували таку Україну — знищили будь-які моральні засади народу, нав`язали йому фальшиві цінності, розтлили і розбестили молодь, виростивши ціле покоління людей без культурного та історичного коріння.*»

Ще одна констатація про наше суспільство: в ньому *«немає жодної потужної політичної сили, яка могла б на ідейному і моральному рівні протистояти цьому всевладдю олігархів».*

І ще одне звинувачення олігархам: *«ви зачистили весь інформаційний простір від національних партій і патріотичних рухів».*

Про наші «національні партії і патріотичні рухи», про те, хто їх «зачистив» і витіснив з інформаційного простору — трохи далі. Зараз же варто зазначити, що в цій сумній картині Матвійчук не звинувачує нову владу, принаймні, ЛИШЕ нову владу, а констатує те, що діялося у нас вже не одне десятиліття.

Як і ще один відомий митець — Антін Мухарський. І це спільне в їхніх текстах. Тільки Мухарський у своєму дописі **«Україна зникає тихо»** малює менш розпачливу картину у нашому шоубізнесі. Може, ще тому, що, попри все, робить цікаві, патріотичні мистецькі проекти. В цьому номері, на сторінці 16, в тій же рубриці «Золотий фонд української естради» наша газета розповідає якраз про Антона Мухарського і його проекти.

Бідкання розпачу

Ще одна представниця інтелектуальної еліти — поетеса Наталія Дзюбенко-Мейс. Її допис в Інтернеті **«Як жити в меншості»** — уже ширшої тематики, ніж література, мистецтво. Це загалом про наше сьогоднішнє суспільство.

І це уже не просто бідкання, а розпач. Причина — новообрана влада, яку авторка не сприймає. А основні претензії — до народу, що обрав цю владу. Поетеса не може второпати, як люди могли так голосувати? Цитата: *«Приголомшили, бо не розумію».*

Але невже розумна людина цього не розуміє? Того, що не є чимось новим, а що було у нас всі ці останні десятиліття, уже в новій Україні. Це голосування «проти».

Днями в Чернігові був Олесь Доній, відомий політик, громадський діяч, історик, депутат двох скликань парламенту (2007 — 2014 рр.). Він презентував у Центральній міській бібліотеці ім. Коцюбинського книгу «Трансформація української національної ідеї», співавторами якої разом з Донієм є Роман Кудлай і Павло Гай-Нижник. В коментарі телебаченню Доній висловив цікаву думку: нашою проблемою є не стільки брак серйозних політиків, громадських діячів, як брак ідей.

Варто нагадати, що саме Олесь Доній був організатором знаменитої студентської «Революції на граніті» осені 1990 року, студентського голодування в центрі столиці. На тому таки Майдані Незалежності, який пізніше став МАЙДАНОМ двох революцій — Помаранчевої і Гідності. Тоді, у 1990-му, у цього суспільного протесту була чітка ідея: за Незалежну Україну, за демократію, тобто ліквідацію тоталітарного комуно-радянського режиму, вихід з СРСР. А тепер гляньмо на дві наступні революції.

Перший Майдан, Помаранчева революція, був не стільки за Ющенка і нову команду, як проти 10-річної системи, яка породила олігархат. Не стільки за Ющенка — не тому, що щось таке знали чи передбачали з наступних 5-ти років. Насамперед, ті ганебні кількарічні чвари переможців цього Майдану, які й призвели до реваншу регіоналів, їхньої зради України, і врешті до війни і втрати територій.

На другому Майдані теж стояли не стільки «за» Порошенка і його команду, як «проти», відомо, кого — абсолютно антиукраїнської влади. Не тому голосували не так за Порошенка і «іже з ним», що вважали їх чимось поганим, а це було протестне голосування. Адже, знов таки, хто тоді знав чи міг передбачити те, що постане в наступні 5 років?

То що нового у тому, що на обох цьогорічних виборах люди голосували не так «за», як «проти».

Наталія Дзюбенко-Мейс шукає відповідь на запитання «Як жити у меншості?» Ось вона у неї: треба просто «скромно» (цитата) *«Розуміти, що за тобою правда».*

Не більше, не менше. Спробувати зрозуміти «більшість», тим паче, спробувати бути, жити з більшістю свого ж народу? Ну, це для еліти, обраних — не достойно.

Між тим, про цю нашу еліту теж є що сказати. Трохи далі.

Бідкання сичанням

Крім інтелігентного бідкання і причитання, є й менш інтелігентне. У форматі сичання. Звісно ж, на нову владу. А якщо точніше, на людей, які посміли її обрати.

Типовий приклад — великий текст львівського журналіста Остапа Дроздова **«28 років – коту під хвіст… Сян і Дон не брати… Так, співмешканці комуналки дяді Сталіна…»**

40-річний Остап Дроздов — багаторічний ведучий телеканалу ZIK, доволі слизького ще й до того, як канал цього року купив нардеп Тарас Козак, з партії колишніх регіоналів, нині перелицьованих у партію «Опозиційна платформа — За життя». Дроздов, правда, призупинив там свою авторську програму (чи, може, його призупинили), але з каналу, наскільки відомо, не пішов. Та й вся позиція Дроздова останніх 5-ти років така, що ні патріоти, ні супертатріоти навряд чи зарахують його до своїх.

Так от, у своїй статті Дроздов малює сумну, а то й просто розпачливу картину нашої української дійсності. Істини ради, він не каже, що це народилося ось зараз, сьогодні, навпаки — це картина за всі 28 років незалежності, що видно вже з самого заголовка статті. Ну, а тепер країну просто «добивають» — цьогорічним вибором на виборах.

І, як і у Дзюбенко-Мейс, повне спантеличення — як це люди могли отак проголосувати? Відповідь пропонується доволі проста: це отакі нікчемні люди. Цитата з Дроздова: *«Коли в ефірі «1+1» я назвав усіх цих людей плебеями, на мене трошки образились. Плебей – це термін із древньоримського права, що означає «вільні, але незнатні люди». Мою країну населяють вільні, але незнатні люди. Неосвічені. Примітивні.»*

Ось така позиція патриція, знатного, освіченого і не примітивного представника еліти.

Але що тут говорити про нього, коли в чернігівському Інтернеті і навіч, прямою мовою, я не раз чув від своїх знайомих, нормальних освічених людей і таке визначення цих виборців: «Бидло. Тупиці. Чернь».

Хочу публічно запитати у цих елітних: а, власне, хто ти такий, щоб отак називати нормальних, освічених людей, котрі голосували інакше, ніж ти? Людей, яких знаю особисто, давно, які є не меншими патріотами, ніж «елітні». А, може, й більшими, якщо придивитися до нашої так званої «національної еліти».

Хто б казав, хто б мовчав

Тепер повернімося до статті Анатолія Матвійчука. До його вердикту, хто ж винен? Винні олігархи, які окупували наш медіа-простір, зачистили його від національних партій і рухів. Спасибі, що автор ще не говорить, що олігархи зачистили не лише «інформаційний простір», а й загалом країну від цих партій і рухів. Бо вона таки ж зачищена від них, адже ці потужні колись національно-демократичні сили нині просто на узбіччі суспільного життя.

Матвійчук правий, коли звинувачує олігархів. Але оскільки більше винних не називає, то навряд чи правильно буде звинувачувати ЛИШЕ олігархів. Насамперед, винні самі ці демократичні сили, персонально так звана еліта. Саме вони розвалили все, і на місцевому, і на всеукраїнському рівні, — свої ж партії, рухи, громадянський сектор, свою ж пресу, друковану, бо за електронну — радіо і телебачення і не бралися.

То як треба тепер сприймати бідкання, причитання, сичання, а головне мудрі проповіді (без іронії, справді мудрі) цієї так званої еліти?

Відповідь шукайте самі. Осінь якраз спонукає до спокійних роздумів.

Петро АНТОНЕНКО

Школа «Веселка» в Стамбулі розпочала навчання

Новий навчальний рік розпочався в українській суботній школі «Веселка» в азійській частині Стамбула.

Перший урок розпочали з виконання гімну України.

На Свято Першого дзвоника привітати учнів з початком навчального року в школу завітала дружина Генерального консула України в Стамбулі Ірина Гаман та голова Українського Товариства в Стамбулі Тетяна Феджан-Бештепе. Вони передали школі нові підручники.

Український колектив на 48-му міжнародному фольклорному фестивалі у Бразилії

Про це йдеться на сторінці Консульства України у м.Сан-Паулу (Бразилія) у Facebook. «Українці зібрали найбільшу кількість оплесків у заповненій залі, де виступали у Бразильському товаристві японської культури у Сан-Паулу 34 фольклорні групи з 22 країн світу!»

Цей український гурток народних танців «Київ» був створений у 1961 році. Представляє Українсько-бразильське товариство «Соборність».

Навіть серед представників 3-го та 4-го поколінь українців у Бразилії усе українське підтримується, зберігається та продовжується.

Крім того, у рамках виступу українського колективу присутнім нагадали, що Крим - це Україна.

Фестиваль відбувся 21-22 вересня у Сан-Паулу за участі музичних і танцювальних колективів. Він висвітлює співіснування різних культур Бразилії.

Окрім перегляду музичних талантів учасників, гості фестивалю мали змогу долучитися до кулінраних традицій країн-учасниць,познайомитися з традиційними видами ремесел, а також придбати вироби народних майстрів.

Український фестиваль у Балтиморі

У місті Балтимор (штат Меріленд, США) відбувся фестиваль на підтримку України. Тільки за перші дві години дійство відвідали понад тисячу людей. Фестиваль відбувається у місті щорічно, в його рамках кожен продавець жертвує 10-20 % від своїх продажів українським фондам на підтримку сімей загиблих українських солдат.

80 % учасників є американцями, котрі підтримують Україну. Також до заходу приєдналися українські військові моряки, котрі перебувають у Балтиморі та відточують свої навички відповідно до стандартів НАТО.

Почалося навчання в духовній семінарії

У Сомерсеті (штат Нью-Джерзі, США) 14 вересня розпочався новий навчальний рік у Духовній семінарії Святої Софії Української православної церкви США. Літургію відслужили митрополит Антоній й архієпископ Даніїл у супроводі численних священників, котрі приїхали з різних парафій підтримати семінаристів. На святкування також прийшли працівники Консисторії та численні миряни, зокрема, із сусіднього «Українського села».

Семінарія була відкрита 1975 року. Будинок семінарії має дуже домашню атмосферу, є помешкання для семінаристів. Абітурієнти, котрі приїжджають із України, повинні пройти курс англійської мови, адже всю теологію викладають англійською.

Після літургії владика Антоній подякував Джекові Родіцькому з Мейплвуду (штат Нью-Джерзі) та Карен Ферраро з Філадельфії (штат Пенсільванія) за щедру (й не першу) пожертву Церкві — $5,000. Церковні нагороди за допомогу церкві отримали о. Теодор Мазур, Василь Пекорар, Ігор Ґебура і Михай Годенюк.

Молодь діаспори — на підтримку України

Молодь діаспори має чималі знання, багато працює, досягає високих результатів і успішно відстоює українські інтереси у світі. На цьому наголосив Дмитро Лєкарцев, президент Світового конгресу українських молодіжних організацій (СКУМО) у вітальному слові 5-денного Форуму української молоді діаспори, що відбувся у Хмельницькій обласній філармонії.

«Наша молодь — це лобісти українських інтересів у бізнесі, політиці та культурі, борці з фейками, це молоді науковці на кафедрах в університетах світу від Польщі до Америки. Незважаючи на молодий вік, вони багато знають і багато працюють», заявив він Лєкарцев.

Восьмий рік поспіль Форум української молоді діаспори мандрує різними куточками України.

Крім можливості поспілкуватися з представниками влади області й міста, бізнесу Хмельниччини, гості з-за кордону отримали чудову нагоду ознайомитися і з мистецтвом артистів обласної філармонії.

Також відбулося підписання меморандуму про співпрацю між владою, СКУМО та зарубіжними й українськими громадськими організаціями.

У Форумі взяли участь представники української діаспори з 20 країн світу, зокрема, зі США, Великої Британії, Японії, Бельгії, Польщі, Іспанії, Молдови, Грузії, Латвії, Чехії, Угорщини, Сербії, Казахстану, Аргентини.

У Сіднеї відзначили 10-річчя Нової української школи

Про це йдеться на сторінці Посольства України в Австралії у Facebook. «Посол України Микола Кулініч взяв участь у відзначенні 10-ти річчя Нової української школи, що відбулося в Пластовій домівці в Сіднеї».

Посол подякував за роботу з плекання українського шкільництва колективу та нагородив грамотою директора школи Роксолану Мішалову.

У Польщі відзначають 100-річчя заснування українського товариства «Рідна Хата»

У польському місті Холм відбулися заходи з нагоди 100-річчя заснуваня історичного просвітнього товариства «Рідна Хата». Про це повідомляє газета «Наше Слово», видання Об'єднання українців Польщі.

«На 2019 рік припадає 100-річчя заснування товариства «Рідна Хата» – організації, яка відіграла ключову роль у національному і культурному житті українського населення Холмщини та Південного Підляшшя у міжвоєнний період», йдеться у повідомленні.

Програма заходів розпочалася з Божественної Літургії та панахиди за діячів товариства «Рідна Хата», які відбулися у православній катедральній церкві св. Івана Богослова.

У Холмській публічній бібліотеці ім. Марії Пауліни Орсетті пройшов Науковий симпозіум «Товариство «Рідна Хата» на Холмщині та Південному Підляшші: 1919-1930».

Продовжив програму заходів урочистий концерт українських колективів у цій же бібліотеці.

На православному кладовищі вшанували пам'ять першого голови товариства «Рідна Хата» Антона Васильчука.

Організаторами заходів виступили Українське Товариство, Підляський науковий інститут у співпраці з Почесним консулом України в Холмі Станіславом Адам'яком, Холмською публічною бібліотекою, Львівським суспільно-культурним товариством «Холмщина», Фундацією «Партнерство та співпраця» (Холм), Союзом українців Підляшшя.

«Рідна Хата» — історичне просвітнє товариство на Холмщині, Підляшші (1920–1940 р.р.) та Берестейщині (до 1930 р.). Було створене невдовзі після входу Холмщини та Південного Підляшшя до складу польської держави.

«Рідна Хата» була організована за зразком товариства «Просвіта» у Львові. Філії Товариства існували у 131 селах та містах Холмщини і Південного Підляшшя. Організація проводила різноманітну діяльність: аматорські театри, освітянська діяльність, збереження українських національних традицій, хори, бібліотеки, поширення українських видань, видавнича діяльність, збереження національної спадщини, економічна діяльність.

Товариство «Рідна Хата» за роки існування чимало спричинилося до поширення і поглиблення української національної свідомості. Зокрема, історик, голова Українського Товариства і директор Підляського наукового інституту доктор Григорій Купріянович раніше зазначив, що роки діяльності товариства «Рідна Хата» були, попри протидіяння і труднощі, періодом чи не найбільшого пожвавлення українського національного життя у цих регіонах у мирний час за всю їхню новітню історію. За його словами, товариство «Рідна Хата» було найдовш існуючою українською організацією за всю новітню історію Холмщини та Південного Підляшшя.

Повідомляє Українська всесвітня координаційна рада

У Дніпрі відкрили бібліотеку української діаспори

Її назвали іменем американського сенатора Джона МакКейна. Діє вона в будівлі Центральної міської бібліотеки.

Основою бібліотеки стала, зокрема, колекція книжок Володимира (Мірка) Пилишенкова – українця, який мешкає у США, професора, директора Української громадської бібліотеки міста Рочестер. Частину унікальної колекції літератури, яку він збирав усе життя, в основному книжок, заборонених в СРСР, 85-річний чоловік передав у дар місту Дніпру.

Як розповів Володимир Пилишенков (на фото) в інтерв'ю Радіо Свобода, його батьки емігрували за кордон у роки Другої світової війни. Після поневірянь у Європі родина оселилась у США в 1950 році.

«Мама свого часу закінчила інститут благородних панянок і цікавилась літературою, дуже добре знала російську літературу. Батько теж любив читати. Я виріс із пошаною до книжок. Доля присудила мені зустрітися з цікавими людьми – дочкою Івана Франка, сином Василя Стефаника, сестрою Лесі Українки, Юрко Косач був товаришем моєї мами, Драч був мій добрий приятель, Павличко, Чорновіл… І дотепер немає дня, щоб я не читав поезії. Все життя збирав книги», сказав Володимир Пилишенков.

Серед переданих книжок є дуже рідкісні видання та видання з дарчими написами, зокрема «Євангеліє», підписане Володимиру Пилишенкову патріархом Мстиславом. До фонду бібліотеки він передав також інші книжки, які мають бібліографічну та історичну цінність, – видання, що описують Голодомор в Україні 1932–1933 років, примірники книжок про ОУН, багатотомник «Літопис Української повстанської армії» тощо.

Загалом Бібліотека імені Джона МакКейна в Дніпрі об'єднує колекцію книжок, журналів українців у США про Україну, її історію, громадських, політичних діячів, які видавалися впродовж XX століття в США і європейських країнах.

Вшанування пам'яті хорового диригента Нестора Городовенка

Сьогодні як ніколи актуальним постає питання повернення народу маловідомих або штучно замовчуваних радянською історіографією імен визначних діячів України.

Громадська організація «Народна Рада Лохвиччини» (Полтавщина) (голова Віктор Гіржов, член Президії УВКР) ініціювала заходи з гідного вшанування пам'яті геніального хормейстера, засновника Національної заслуженої академічної капели «Думка» та українських хорів у Мюнхені й Монреалі Нестора Феофановича Городовенка (9.11. 1885, с. Венслави, Полтавщина — 21. 08. 1964, Монреаль, Канада). Вже проведено у м. Лохвиця Перший фестиваль ім. Нестора Городовенка. В селі Венслави Лохвицького району, де народився диригент, перейменовано вулицю й провулок на ім'я Городовенка. Оновлено експозицію, присвячену Городовенку, в місцевому краєзнавчому музеї ім. Г. Сковороди.

А 21 вересня в с. Риги (територія сільради, куди входять Венслави), на школі, побудованій відомим архітектором Опанасом Сластіоном, відкрито меморіальну дошку Несторові Городовенку ***(на фото).***

У Дербі встановлено пам'ятник ветерану української визвольної боротьби Євтимовичу

В англійському місті Дербі нещодавно освятили пам'ятник ветеранові української визвольної боротьби Сергію Євтимовичу на його могилі. Про це йдеться на сторінці української громади Дербіширу у Facebook.

Після церемонії освячення відбулася тризна та урочистий захід в Домівці Союзу українців у Великій Британії (СУБ) у Дербі.

Сергій Євтимович (1900 - 1964) — хорунжий, згодом, підполковник Армії УНР, учасник бою під Крутами в складі студентської сотні. Учасник Першого зимового походу. Член редколегії журналів «Український Ветеран» (1935) та «Немізіда» (1936), які видавались у Варшаві.

Під час Другої світової війни був старшиною дивізії військ СС «Галичина», учасник бою під Бродами. Активіст «Об'єднання бувших вояків-українців у Великій Британії». Похований на цвинтарі Ноттінгем Роад в Дербі (Дербішир, Велика Британія).

XII Приморський крайовий фестиваль української культури

Він пройшов 22 вересня у Владивостоці, в Палаці культури залізничників. Взяли участь творчі колективи українських громад Примор'я.

Підводний човен з «конвою Гітлера» виявлено в Латинській Америці, можливо він віз золото

Підводний човен імовірно U 533 виявлено біля берегів Латинської Америки. Човен лежить на дні на кордоні територіальних вод між Уругваєм і Бразилією.

Найімовірніше, підводний човен не був потоплений і затонув через внутрішні причини або був затоплений. Попереднє сканування корпусу човна, що лежить на глибині близько 300 метрів, говорить про незначні пошкодження.

Човен U 533 відноситься до найбільш досконалих моделей крейсерських підводних човнів Третього Рейху. Подібні човни могли пройти без дозаправки до 3500 морських миль і перевозити екіпаж до 100 людей.

Раніше вже було відомо про інший підводний човен — U 530, екіпаж якого добровільно здався владі Аргентини в 1946 році, попередньо доставивши в одну з країн Латинської Америки невідомий вантаж.

Дослідники припускають, що човни крейсерського класу, що належали до так званого «конвою Гітлера», в кінці війни вивозили з Німеччини різні цінності Третього Рейху, а також евакуювали високопоставлених представників нацистського режиму.

Ліонель Мессі — кращий футболіст світу 2019 року

Такий підсумок щорічного конкурсу, який проводить ФІФА, Міжнародна федерація футболу. Форвард іспанської «Барселони» і збірної Аргентини не вперше перемагає в цьому конкурсі.

У трійку кращих також увійшли форвард італійського «Ювентуса» португалець Кріштіану Роналду та захисник «Ліверпуля» голландець Вірджил ван Дейк.

Кращим тренером року визнаний наставник «Ліверпуля» Юрген Клопп, котрий виграв з англійською командою Лігу чемпіонів у цьому сезоні.

Кращим воротарем визнаний Аліссон Бекер із «Ліверпуля».

Церемонія нагородження переможців пройшла 23 вересня у Мілані.

Помер екс-президент Франції Жак Ширак

Він помер 26 вересня у віці 86 років. В останні роки жив зі своєю дружиною Бернадет у Парижі.

Жак Ширак очолював Францію два терміни, від 1995 до 2007 років. Він також двічі був прем'єрміністром і 18 років – мером Парижа.

За його президентства у Франції був скорочений термін повноважень глави держави з семи до п'яти років.

Цікаві факти про Аргентину

Наша газета вже кілька років веде тему «Цікаві факти про…» — ті чи інші країни (території). Ось хто уже був представлений у газеті. Ви можете прочитати ці публікації на її сайті. Австралія, Австрія, Азія, Африка, Багами, Бельгія, Бразилія, Велика Британія, Венеція, Данія, Єгипет, Гренландія, Греція, Індія, Індонезія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Канада, Кіпр, Китай, Лондон, Мексика, Нідерланди, Німеччина, Нова Зеландія, Норвегія, Острів Пасхи, Перу, Північна Корея,Польща, Португалія, Румунія, Сахара, Сінгапур, Таїланд, Туреччина, Швейцарія, Швеція, Шотландія, Фінляндія, Франція, Японія.

Панорама столиці — Буенос-Айреса

Аргентина — країна з дивовижно різноманітною природою. На півночі, ближче до екватора, землю захопили непролазні вологі джунглі, а південь більшу частину року засипаний снігом і скутий кригою. На безкрайніх просторах пасуться мільйони корів і коней, а зерна тут виробляється стільки, що вистачить нагодувати весь світ.

Аргентина (ісп. Argentina), офіційно **Аргентинська Республіка** — держава в Південній Америці, що займає південно-східну частину материка, східну частину о. Вогняна Земля і низку островів у південній Атлантиці. Межує на півдні й заході з Чилі, на північному заході з Болівією, на сході з Парагваєм, Бразилією, Уругваєм і омивається Атлантичним океаном. Площа 2 780 092 км^2. Столиця — Буенос-Айрес. Офіційна мова — іспанська. Грошова одиниця — аргентинський песо.

Населення Аргентини становить 44 136 896 осіб (на лютий 2017 року). Майже все населення – європейського походження, вихідці з Іспанії та Італії, 4,5% - метиси і лише 0,5% - індіанці. В середньому, аргентинці живуть 75 років (чоловіки — 72, жінки — 82 р). Хоч рівень життя в Аргентині поступається рівню Західної Європи, все ж є одним з найвищих в Латинській Америці. Країна має одну з найбільш розвинених економік в Латинській Америці, в державі відносно високий рівень зарплат в порівнянні з іншими латиноамериканськими країнами.

Аргентина — федеративна демократична республіка, в її складі 23 автономні провінції і один округ (столичний).

На чолі держави стоїть президент, який обирається на 4 роки (може займати пост 2 терміни поспіль). Він же — голова виконавчої влади, а також головнокомандувач збройних сил. 2015 року президентом Аргентини обраний Маурісіо Макрі. Главою Аргентини, згідно з Конституцією, може бути тільки католик.

Вищий орган законодавчої влади — Національний конгрес, що складається з двох палат: Палати депутатів (257 особи), яка обирається на 4 роки, і Сенату (72 особи), який обирається на 6 років (по 3 сенатори від столиці і кожної провінції).

Назва країни походить від слова argentum, що в перекладі з латинської означає «срібло».

Величезні запаси урану дозволяють Аргентині вести серйозні наукові дослідження, пов'язані з ядерною енергетикою і урановою промисловістю.

Аргентина, її таверни в порту Буенос-Айреса — батьківщина танго. Цей чуттєвий танець набув всесвітньої популярності.

Аргентинці рекордсмени планети за кількістю поїдання м'яса: в середньому кожен з'їдає близько 50 кг яловичини на рік.

Натомість жителі країни майже не їдять рибу. Весь улов, видобутий в водах Атлантики, відправляється на експорт.

Шкіра жителів Аргентини найсвітліша серед населення латиноамериканських країн, оскільки у місцевих поселенців не віталися союзи з індіанцями.

У кожній родині обов'язково знайдеться прапор Аргентини, який вивішують на балконах до будь-якого національного свята.

Майже всі аргентинці регулярно відвідують психоаналітиків. Згідно зі статистикою, на сотню тисяч жителів країни припадає близько 150 психологів.

Це музейна країна, тільки в столиці близько 120 виставкових залів і галерей.

У місто Пуерто-Мадрін раз на рік з'їжджаються туристи з усього світу, щоб подивитися на шлюбні ігри китів.

Аргентинки не люблять готувати, прати і шити: найчастіше вони замовляють їжу в ресторанах, віддають брудні речі в пральню, а порвані в ательє.

Аргентинська гора Аконкагуа — найвища в Південній Америці. Її висота — майже 7000 метрів.

У більшості кафе до будь-якого замовлення приносять келих вина.

Аргентинці не вважають жебрацтво чимось непристойним. На вулицях аргентинських міст часто просять милостиню навіть молоді й цілком здорові чоловіки і жінки.

Аргентина нікого не депортує, навіть тих, хто порушує візовий режим і перебуває в країні нелегально.

В країні мешкає чимало видів тварин, які не зустрічаються більше ніде в світі.

На початку минулого століття в столиці Буенос-Айресі відкрилося метро, що стало першою «підземкою» в південній півкулі Землі.

Найвідоміший у світі аргентинець - революціонер Че Гевара, герой Кубинської революції.

Аргентина — найбільша виноробна країна Латинської Америки. Та й серед провідних виробників вина у світі вона займає четверте місце. Секрет успіху місцевих вин криється в тому, що колись, у колоніальні часи, сюди завезли стародавні сорти винограду з Європи. А потім у Європі виноградники цих сортів загинули під час особливо суворої зими, так що у аргентинців залишилася монополія на сорти, які дбайливо виводилися століттями.

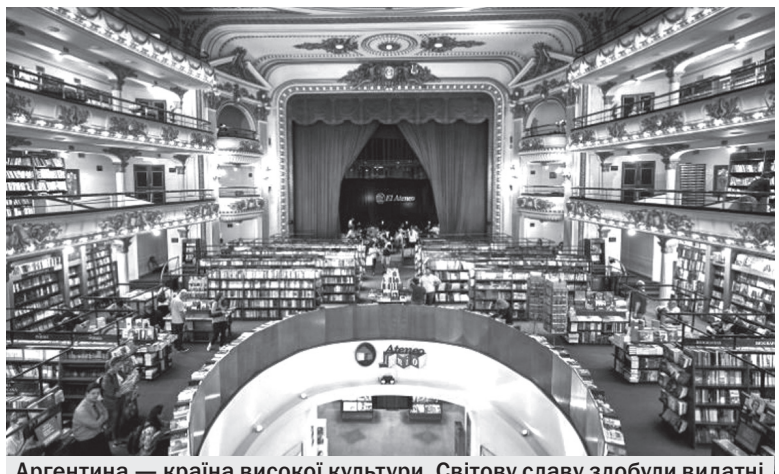

Аргентина — країна високої культури. Світову славу здобули видатні письменники Хорхе Луїс Борхес, Хуліо Кортасар.
На фото: столичний книжковий магазин «Ель Атенео Гранд Сплендід».

Знамените Аргентинське танго часто танцюють прямо на вулицях

Назва аргентинської столиці, Буенос-Айрес, в буквальному перекладі з іспанської означає «добрі вітри» або «чисте повітря». Це одне з найкрасивіших щодо архітектури міст світу.

Жителів Буенос-Айреса в Аргентині заведено називати «портеньос» — «мешканці порту». Місцевий діалект жителям решти країни здається дивним і не до кінця зрозумілим.

Буенос-Айрес довелося засновувати двічі, бо перший раз його дощенту спалили індіанці.

Буенос-Айрес розділений на квадрати розміром 100 на 100 метрів. Нумерація будинків побудована на основі метражу кварталу, а не кількості будівель на вулиці. Наприклад, адреса «Коррієнтес, 350» говорить про розташування конкретних дверей певного будинку на вказаній вулиці. Така система дозволяє легко орієнтуватися в місті і уникнути дублюючих адрес.

Аргентинці всією душею віддані футболу. Буенос-Айрес визнаний містом з найвищою концентрацією футбольних клубів в світі. Аргентина — двократний чемпіон світу з футболу (1978 і 1986 роки).

Знаменитий футболіст Дієго Марадона народився і живе в Аргентині. Найвидатнішим футболістом сучасності у світі також є аргентинець — Ліонель Мессі, гравець іспанської «Барселони».

Під час проведення найбільших турнірів з футболу, учням і студентам дозволяється не відвідувати заняття, аби тільки не пропустити таку знаменну подію

Справжнім обрядом вважається чаювання з використанням чаю мате. П'ють його з однієї переданої по колу посудини за допомогою звичайної трубочки. Запросити на чашку мате — значить продемонструвати свою симпатію і доброзичливість.

У разі розлучення подружжя діти, як правило, залишаються з батьком. Навіть якщо дитина перебуває з мамою, то батько проводить з нею всі канікули, відпустки і вихідні.

40 тисяч знищених томів. Карна експедиція проти української книги

19 вересня 1919-го у Києві було розгромлено одну із найстаріших та найбільших україномовних книгарень. Трохи більше сорока тисяч книжок українською мовою було спалено. Так прихильники «єдіной, нєдєлімой Росії» намагались знищити українців.

На Безаківській вулиці у Києві (нині - Симона Петлюри), неподалік залізничного вокзалу, була чудова книгарня. Вона відчинила свої двері ще у 1899-му. Її організували кілька сміливців, що взялися видавати журнал «Киевская старина».

Це був справжній центр українського національного життя. Цінителі українського друкованого слова сходились сюди придбати новинки, обговорити уже прочитане.

Сергій Єфремов згодом писав: «Помалу, крок за кроком, поширяла ця книгарня свої зв'язки та операції, завойовувала книгарський ринок і досягла справді величезних, як на ті часи, результатів, і не самих матеріяльних. На чолі її стояв В. Степаненко, що зумів зробити офіціяльно «Книжный склад журнала «Киевская старина»» легальним осередком широкої української пропаганди, що виховав не одну, може, тисячу свідомих українців. Власна громадська книгарня стала таким чином не останньою часткою в дореволюційному балансі українства, не кажучи вже про значіння її в книгарській та видавничій справі безпосередньо».

З часом мінялись власники, назва. Але асортимент залишався — україномовні книжки та періодика.

Завідувачем книгарнею весь час залишався Василь Степаненко. За словами Євгена Чикаленка «чорнявий, потім шпакуватий, високий, худий, з нервовим обличчям, з глибоко запалими очима, хворий на табес, не можучи кімнати перейти без костурів, він 20 років, можна сказати невідлучно, безвиїзно просидів у книгарні, віддаючи їй всі сили, всі інтереси свої».

Улітку 1918-го тут оселилась Книгоспілка — щойно зорганізований видавничий кооператив.

У книгарні «були величезні запаси книжок і останніх видань і навіть старих, часом вже великих рідкостей... Починаючи від марта 1917 року, всі передреволюційні видання розпродуються незвичайно швидко».

В останні дні серпня українська столиця знову пережила зміну прапорів. Червоний прапор спочатку змінив синьо-жовтий, а за короткий час — російський біло-синьо-червоний.

Чергова нова влада вперто перетворювала Київ на «город русский, русский, русский».

На Царській (тепер Європейській) площі впав бюст Шевченка. Встановлений ще Центральною Радою новий стиль календаря було скасовано — повернулись до старого дореволюційного юліанського стилю.

Чиновники, які працювали у структурах УНР, не могли розраховувати на продовження кар єри. На залізничному вокзалі «один із офіцерів порадив вокзальним службовцям змінити українську вивіску на російську та повісити над нею трикольоровий прапор заради уникнення інцидентів із переїзжими військовими».

На пам'ятнику Богданові Хмельницькому відновили нещодавно знищені написи «Волим под царя восточного, православного» та «Богдану Хмельницкому — единая неделимая Россия».

Відродилась чорносотенна газета «Киевлянин» з промовистою передовицею у першому ж номері. Там красувалося фото Антона Денікіна та його звернення «К населению Малороссии!».

Українські гімназії втратили фінансову підтримку міського бюджету. Денікінці дозволяли витрачати на ці цілі виключно приватні кошти. Новопризначений попечитель Київського учбового округу Євген Спекторський заявив: «українське військо є політичним ворогом білогвардійського режиму, влада відмовляється утримувати українську освіту».

19 вересня 1919-го до книгарні на Безаківській увійшов чоловік. Продавці звично привіталися. Добродій замість придбати чудову книжку зажадав зачинити - зачинити! - книгарню. Це було нечувано.

Пройшло два з половиною роки, як упав царський режим, два роки як проголошена УНР, пережили гетьманський режим, щойно вдруге позбулись більшовицької окупації. Революція, свобода. По усій Україні відкривались нові видавництва та книжкові магазини. Навіть у Петрограді була! За роки революції почали виходити десятки, як не сотні, українських газет. Недарма 1917-й історики назвали «медовим роком української преси». І от, на тобі — зачинити книгарню!

Счинився скандал. Добродій заявив, що він прийшов «з доручення «предсідателя» якоїсь «комісії» Будиловича». Працівники добре знали це прізвище. Жив колись такий професор, член-кореспондент Петербурзької академії наук. Його дисертація була присвячена мові первісних слов ян. Він видавав газету «Окраины России». Щиро не любив українців та білорусів. Але помер ще у 1908-му. А у 1919-му відбулась реінкарнація давнього україножера у постаті сина на ім я Борис.

Співробітники книгарні, звісно ж, відмовились припиняти торгівлю. Посланець «від Будиловича» став погрожувати викликом денікінської «Государственной стражи». Перед такою загрозою книгарі поступились. Домовились, що складають список наявних в магазині книжок, припиняють торгівлю і йдуть до Будиловича в офіс. У готель «Невський» по вулиці Фундуклеївській (нині - Богдана Хмельницького).

За свідченнями очевидця тих подій, що заховався під криптонімом «М.Л.», розмова у готельному номері тривала три години.

Виявилось, що денікінці, захопивши Київ, створили «Комісію для зібрання військово-історичних матеріалів Визвольної війни від більшовиків». Ця комісія на чолі із відомим українофобом Анатолієм Савенком підпорядковувалась відділу пропаганди Особливої наради при головнокомандувачу Збройних сил Півдня Росії. Борис Будилович був там заступником голови.

Він заявив ошелешеним працівникам української книгарні, що будуть вилучені «вредные» книжки. Наприклад, про козацтво. І що подібна акція була проведена, зокрема, і у Полтаві. І, нібито, нічого страшного не сталось. Навіть перших три томи «Історії України-Руси» Михайла Грушевського не вилучили.

Сергій Єфремов з цього приводу написав: «в скромній особі якогось д. Будиловича відбивається практично та величезна охота, що нею кипять де які круги, щоб звести рахунки з українством, не вишукуючи навіть пристойних чи хоч на око законних форм до того. Просто — кортить, просто — руки сверблять». Його ж заклики до прокуратури припинити знущання над українською книгарнею залишились непочутими.

Борис Будилович вибрав зі списку 118 назв книжок. Суціль україномовних. У цьому списку були навіть ті, що пройшли ще царську цензуру. І наказав спалити.

За кожну книжку книгарі боролись. Особливо за ті, що були в одному примірнику — пропонували передати до бібліотеки. На що отримували відповідь: «Моя місія — знищити книгу цілком, а ви хочете віддати її туди, де з неї кожен могтиме користуватись».

В акті спалених книжок - 40 543 примірники. Українська книгарня у Києві була розгромлена. Був великий скандал. Преса опублікувала список спалених книжок.

Русофільська газета «Киевлянин» спочатку ці дії Бориса Будиловича назвала самочинною діяльністю. Пізніше виявилось, що він діяв з наказу військового губернатора № 20 від 31 серпня. Щоправда, наказ тримали у секреті і не оприлюднювали.

Врешті, Борис Будилович спробував виправдатись. Він надіслав лист до редакції газети «Промінь». У листі назвав публікації про погром книгарні «наклепницькими випадами агентів Петлюри і Бронштейна». Виявив усі стереотипи великоросійського шовініста про українців: мовляв, сепаратисти-зрадники спільно з євреями і більшовиками за німецькі гроші руйнують Велику Росію.

Виправдатись борцю за «руський мір» перед українцями не вдалось. Він виглядав смішно.

По гарячих слідах Сергій Єфремов заявив, що при денікінському режимові «популяризація історії, національна справа, публіцистика — все це, як видко, має бути заказано українському слову». Це був вирок «русскому миру» . Пізніше, той же Сергій Єфремов назвав цей епізод з історії української книги карною експедицією.

Вже у жовтні Борис Будилович пережив кілька днів страху перед приходом більшовиків. Червоні якраз почали атакувати українську столицю із заходу. Денікінці тоді чкурнули аж на Дарницю. Наступного року новітній Герострат загинув. Десь на Дону. А українська книгарня відродилася. І ще якийсь час тішила київських українців літературою рідною мовою. Поки не була ще раз зачинена. Більшовиками. У 1920-х.

№ 1 Цѣна отдѣльнаго номера 2 руб. № 1

КІЕВЛЯНИНЪ

ЛИТЕРАТУРНАЯ и ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ЮГО-ЗАПАДНАГО КРАЯ.

ЕЖЕДНЕВНОЕ ИЗДАНІЕ.

Среда, 21-го августа 1919 года.

ГОДЪ ПЯТЬДЕСЯТЪ ПЯТЫЙ.

Населенію Малороссіи.

ГЛАВНОКОМАНДУЮЩІЙ вооруженными силами на Югѣ Россіи генералъ-лейтенантъ Антонъ Ивановичъ Деникинъ.

Перший номер відродженої газети «Киевлянин»

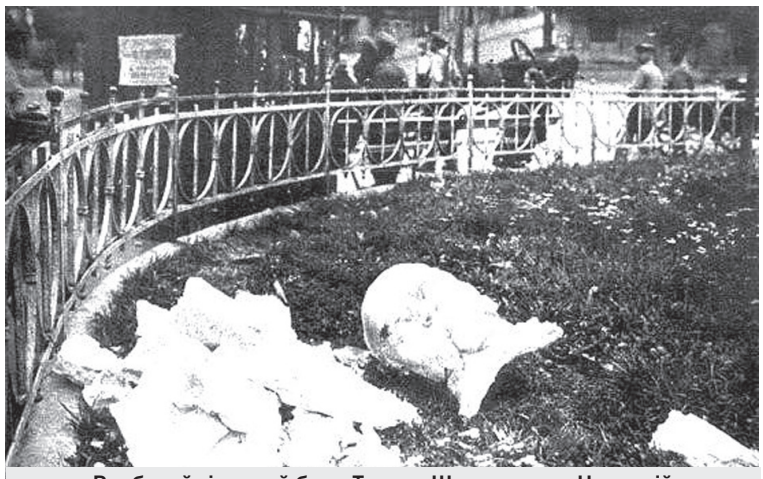

Розбитий гіпсовий бюст Тараса Шевченка на Царській (тепер - Європейській) площі. Вересень 1919-го

Будинок на перехресті Хрещатика та Фундуклеївської, у якому один із поверхів займав готель «Невський». Листівка. Початок XX ст

Сергій Єфремов — один із співвласників розгромленої книгарні

Лашевскій Р. А. Б.-Вас. 100.
Лисенко А. С. Фундук. 14.
Лодовъ Львов. 76.
„Lodos" Львовск. 76.
Лысенко Фунд. 20.
Любченко Бр. В. и Ѳ. Фунд. 2.
Каганъ А. М. Яросл. 17.
„Наука„ Львовск. 3.
„НарцизъГеринъ" Пушк. 11. тел. 46-44.

„Самопомощь" Тарас. 6.
Сытинъ И. Д. Т-во Гостин. дворъ 50.
„Трудъ" Тверская 59.
„Українська книгарня" бувш. ред. „Кіевск. Старины", Безак. 8.
Череповскій Е. П. Фундук. 2.
Юркевичъ П. Фундукл. 62.

КНИЖНЫЯ ЛАВКИ.

Братства Св. Владиміра у Софійскаго собора и Михайлов. монаст.
Кіево-Печерской лавры. Печ. зд. Лавры.

„КНИГА".
Кіевское Раіонное

КОВРЫ

Довідник «Весь Київ» на 1916-й повідомляє, що по вул. Безаківській, 8 розміщена «Українська книгарня»

Віталій СКАЛЬСЬКИЙ,
історик, кандидат історичних наук, співробітник Інституту історії НАНУ

(Опубліковано у виданні DSNEWS.ua)
Сайт argumentua.com, 25. 09. 2019.

Щорс. Таємниця смерті та початок міфу

У якості найбільш вірогідного виконавця вбивства Щорса підозрюється інша особа — Павел Танхіль-Танхилевич.

Про нього відомо, що він народився у Одесі у 1893 році. У віці 25-26 років став політінспектором реввоєнради 12-ї армії, член РСП(б). У різних публікаціях згадують, що він знав французьку та німецьку мови (одні автори пишуть «трохи міг говорити», інші – «вільно володів»). Інформація про цю особу дуже складно назвати на 100% перевіреною.

Сергій Петриківський

Версія про причетність Павла Танхіль-Танхилевича належить іще одному учаснику тих подій. Сергій Петриківський служив у дивізії Щорса командиром ковалерійської бригади. Власне, на машині Петриківського Щорс і приїхав до місця свого останнього бою.

У мемуарах Сергій Петриківський посилається на розмову з Іваном Дубовим. Дубовий, мовляв, йому розповів, що біля Щорса знаходився політінспектор, який стріляв з револьвера по ворогу.

Коли Петриківський знайшов Дубового у Коростені, куди той привіз тіло Щорса, заступник Щорса виглядав більш ніж збуджено. Петриківському цей стан у той момент видавався цілком адекватним ситуації, коли хтось втрачає близького друга і соратника в бою.

«Мені Дубовий кілька разів починав розповідати, намагаючись надати дещо гумористичний відтінок своїй розповіді, як він почув слова червоноармійця, який лежав праворуч: «Яка це сволота з «ліворверта» стріляє?!» — так згадує початок тієї розмови Петриківський.

Павла Танхіль-Танхилевича він запам'ятав досить добре – той їхав із ними у штабському вагоні. Імені Петриківський не запам'ятав, але згадує кілька біографічних подробиць, які дають підстави думати, що іншого політінспектора поруч із Щорсом і Дубовим не було.

Петриківський так само згадував його нікельований блискучий револьвер.

Щоправда, Петриківський не знайшов добрих слів для Танхіль-Танхилевича: «він на мене справив враження колишнього «урки».

Петриківський стверджує, що медсестра полку та кілька інших бійців чули револьверний постріл вже після того, як кулемет замовк.

Петриківський робить висновок:

«Я припускаю ненавмисне вбивство. Політінспектор хвилювався, а може і злякався. Перший бій. Збудження. Свій випадково вбив свого. Було і таке. Що тоді? Свої розберуться. Засудять. Можливо навіть потім під суд віддадуть. Але у випадку ненавмисного вбивства завжди усе-таки потім простять, зрозуміють.»

Далі Петриківський продовжує ділитися своїми висновками:

«Я усе-таки думаю, що стріляв політінспектор, а не Дубовий. Але без сприяння Дубового вбивства не могло бути. Знаючи любов людей до Щорса, хто б ризикнув піти на вбивство?

Тільки спираючись на сприяння влади у особі заступника Щорса Дубового, на підтримку РВР 12-ї армії, кримінальник вчинив цей терористичний акт.»

По суті Петриківський озвучує дві версії в одній. Перша – ненавмисне вбивство. Друга – вбивство, що було санкціоноване «владою».

«Історична правда» вже писала про цю версію в іншій публікації «Боженко, Щорс та інші. Трагедія червоних отаманів»: ще по свіжих слідах у серпні-вересні 1919 року багатьом видавалося надто дивним збігом смерть кількох ключових діячів червоної отаманщини – «батьківщини».

Трохи більше, ніж за місяць до Щорса, 26 липня 1919 року загинув Василь Боженко, командир Таращанського полку 1-ої Радянської дивізії. Смерть сталася за досить підозрілих обставин. Кружляли чутки, що Боженка отруїли прямо в штабі.

За 20 днів до Щорса був вбитий Тимофій Черняк, один з командирів дивізії – нібито під час бунту в його з'єднанні на станції Здолбунів 11 серпня 1919 року.

І ось 30 серпня 1919 року загинув Щорс.

Багато хто вважав, що це не дуже випадковий ланцюг смертей.

Членкиня ЦК КП(б)У А. К. Ситниченко згадує епізод, коли вістку про смерть Щорса їй повідомив керівник українських чекістів Мартин Лацис:

«У розмові про становище на Західному фронті зовсім несподівано тов. Лацис сказав:

– Отримано сумну звістку: вчора вбито М. Щорса.

– Як вбито? — спитала я.

– Подробиці поки що невідомі. Повідомлення зі штабу 12-ї армії.

Я гірко заплакала.

Тов. Лацис занепокоївся:

– Ну нащо плакати? Хоча… Ти служила в 1-й дивізії у Щорса.

Він заспокоював мене, а сам глибоко замислився:

«Насправді, дуже дивно і незрозуміло: Тимофій Черняк вбитий, Василь Боженко отруєний і… Микола Щорс вбитий. Невже? Просто в голові не вкладається?... Якийсь зловісний ланцюг. І… тягнеться він зі штабу 12-ї армії. Все дуже заплутано, незрозуміло!..»

Існує доволі аргументована версія про те, що усі ці події об'єднані спільним мотивом: зупинити отаманщину в радянській армії. Досить часто і Боженко, й інші командири діяли на свій власний розум і волю. Часом і Щорс був не без гріха в цьому сенсі. І така ситуація не влаштовувала Демона революції Троцького.

Іншими словами тодішні московські куратори українських червоних отаманів вирішили, що вони їм більше не потрібні: Моторолла і Захарченко лише повторювали історію Черняка і Боженка.

Але чи можна стверджувати це із впевненістю на всі 100%? Що врешті-решт сказав сам Іван Дубовий на слідстві у 1937 році?

Його версія відрізняється і від того, що він сам писав у книжечці спогадів, і від тієї, які озвучував генерал Петриківський – у своїх: ненавмисне вбивство, або «зачистка» радвладою слабко контрольованих ватажків.

Отже, 3 грудня 1937 року троє слідчих допитували Дубового щодо його зізнань у вбивстві Щорса – комісар держбезпеки 3 рангу Ніколаєв, майор держбезпеки Ямницький та молодший лейтенант держбезпеки Казакєвіч.

Дубовий свідчив:

«Щорса Миколу Олександровича, колишнього начальника 44-ї стрілкової дивізії я вбив 31 серпня 1919 року.

У цей час я був заступником Щорса. Після вбивства я замінив його, отримавши призначення на посаду начальника цієї ж дивізії.

Цього я і прагнув, коли вирішив вбити Щорса.»

Вочевидь, з датою Дубовий у свідченнях просто наплутав. Далі він пояснює, що Щорс раніше був його підлеглим, коли той командував 1-ю Українською армією. Проте в липні надійшов наказ згорнути 1-шу армію у дивізію, яка отримала номер 44. Щорс став командиром дивізії, а Дубовий – підлеглим колишнього підлеглого. За його словами така ситуація його озлобила проти Щорса.

Далі Дубовий продовжує:

«Тоді у мене виникло тверде рішення вбити Щорса, щоб усунути його і посісти його місце. Я шукав зручної нагоди, щоб здійснити вбивство та залишитися самому нескомпроментованим.

Оскільки Щорс був надзвичайно хороброю, безстрашною людиною та постійно перебував на передових позиціях, я вирішив використати це для того, щоб вбити його і представити вбивство, як загибель Щорса від кулі супротивника. Так я і зробив.»

Далі Дубовий описує відомі нам з його офіційних спогадів загальні обставини бою біля села Білощиці.

А потім – починаються нові подробиці:

«Щорс лежав попереду мене у 3-4 кроках. Кулі лягали перед і поруч з нами. У цей момент Щорс повернувся до мене і сказав: «Ваню, який хороший кулеметник у галичан, чорт забирай!»

Коли Щорс повернув до мене голову і сказав цю фразу, я вистрелив йому в голову з нагана і потрапив у скроню.

Командир 388-го стрілецького полку Квятек, який лежав біля Щорса крикнув: «Щорс убитий!»

Я підповз до Щорса, і він у мене на руках через 10-15 хвилин, не приходячи до тями, помер.

Я знав, що серед бійців 44-ї дивізії були підозри в тому, що я вбив Щорса. Проте конкретно ніхто не міг сказати точно проти мене щодо цього питання. Так мені і вдалося всі ці роки приховувати злочин.»

У цих свідченнях Дубового є кілька моментів, які не збігаються з дійсністю.

По-перше, коли тіло Щорса дослідили патологоанатоми, з'ясувалося, що у скроні був вихідний отвір, а не вхідний.

Дубовий стверджує, що він вистрелив Щорсу в скроню. Насправді Щорс отримав кулю в потилицю.

Це стало відомо потім, коли у 1949 році відшукали в Самарі (Куйбишеві) його могилу. Так! Могилу легендарного Щорса – загубили!

У 1919 році поховання Щорса на Всесвятському цвинтарі у Самарі відбувалося майже потайки і досить пізно. Аж тут після війни наближається 30-ліття від дня загибелі легендарного героя. І вже був і фільм Довженко, і пісня Блантера, міста,

Вдова Щорса Фрума Ростова (Хайкіна)

села і колгоспи перейменовані на честь Щорса. От тільки могила загубилася.

Вдова героїчного начдива Фрума Хайкіна (про неї також пишуть як про Фруму Ростову) була на похороні, але місця не запам'ятала.

Цікаво, що за деякою не дуже перевіреною інформацією, в евакуацію під час війни вона поїхала до Куйбишева, як тоді вже встигли перейменувати Самару. Проте невідомо, чи намагалася вона відшукати могилу в ті роки.

Так чи інакше, цвинтар зрівняли із землею, розбили на одній його частині – парк, а на іншій – фабрику.

12 квітня 1949 року один з найближчих друзів Олександра Довженка – Микола Бажан пише гнівного листа Куйбишевському міському керівництву.

У цій історії Микола Бажан виступає в кількох іпостасях – як найближчий друг у передвоєнний період головного творця міфу про Щорса, як агент НКВД «Петро Уманський», який регулярно доповідав чекістом про свого друга і підопічного Довженка.

Врешті-решт, Бажан виступає каталізатором пошуків могили Щорса – він вже мав владу як заступник голови Ради Міністрів УРСР: «Рада міністрів Української РСР вважає вкрай бажаним встановлення могили М.О. Щорса і приведення її у відповідний порядок…»

І якби не місцевий робітник Іван Ферапонов, вся ця історія з пошуками жодним успіхом не змогла б закінчитися. Так само як жодного успіху не мали попередні спроби з'ясувати місце поховання Щорса у 1947 та 1948 роках.

Коли був хлопчиком, Ферапонов допомагав цвинтарному сторожу і запам'ятав місце, де була могила.

16 травня 1949 року, через місяць після гнівного листа Бажана, цинкову труну Щорса знаходять і відкривають.

Набальзамоване тіло Щорса досить добре зберіглося. Залишилася цілою навіть марлева пов'язка, якою були перев'язані рани. Фрума Ростова-Хайкіна підтвердила, що це саме та труна, а в ній – тлінні рештки її чоловіка.

Тіло Щорса віддали на експертизу місцевій судово-медичній експертизі. Вона зробила загальний опис, зафіксувала стан збереження решток і відзначила, що окрім простріленого черепа інших пошкоджень тіло не має. Усе було досить докладно сфотографовано.

Деякі висновки щодо характеру зброї, відстані та напрямку, з якої був зроблений постріл, ця комісія упорядкувала у фінальному звіті судмедекспертами Куйбишевського державного медичного інституту Беляєвим та Голубєвим:

1) Смерть Щорса М.О. була наслідком наскрізного поранення голови.

2) Пошкодження спричинені або з нагана, або з гвинтівки.

3) Отвір у потилиці треба вважати вхідним, а у скроні – вихідним, про що свідчить характер руйнувань черепних кісток.

4) Постріл був здійснений у напрямку ззаду-вперед, знизу-вгору і дещо зліва-направо.

5) Відстань, з якої був зроблений постріл, встановити неможливо.

Генерал Сергій Петриківський, вочевидь, був знайомий з цим висновком і стверджував у спогадах:

«Кулемет супротивника стріляв зліва. Щорс був убитий після того, як він ліг на землю.

Убитий кулею, яка увійшла позаду у потилицю з правого боку і вийшла дещо ліворуч в області тім'я. Значить, стрілець теж лежав.

Ніяким чином Щорс не міг повернутися так на 180 градусів свою голову у бік супротивника.

Під час стрільби кулемета супротивника лягли Дубовий з одного боку, політінспектор – з іншого. Хто праворуч, а хто – ліворуч я іще не встановив, але це вже і не має суттєвого значення.»

Отже, ми вже маємо маже всі суттєві факти і судження. Чи дозволяють вони підтвердити, чи спростувати вину Дубового у цій історії?

Коротка реконструкція того, що ми знаємо.

Квятек, Щорс, Дубовий і політінспектор Танхіль-Танхилевич залягають під вогнем вправного кулеметника з війська УНР.

Ми знаємо точно, що Квятек впав ліворуч від Щорса, а Дубовий – праворуч, трохи позаду. Місце розташування політінспектора Танхіль-Танхилевича лишається невстановленим.

Дубовий стверджує, що вцілив Щорсу у скроню. Проте експертиза вказує, що Щорс отримав кулю в потилицю.

Це означає, що Дубовий або бреше, коли каже, що стріляв, коли Щорс повернувся до нього із компліментами для петлюрівського кулеметника, і насправді вистрелив Щорсу по суті в спину, коли той вже відвернувся від нього знову до супротивника. Або він обмовляє себе, і Щорс усе-таки отримує кулю від розхваленого ним самим кулеметника.

Петриківський думає, що це неможливо. Утім звичайний експеримент дозволяє підтвердити таку імовірність. Щорс вивчає у бінокль кулеметника, який б'є з лівого по відношенню до нього боку. Потім вирішує звернутися до Дубового, який лежить праворуч від нього. Для цього треба трохи припіднятися на ліктях, повернутися плечима в півоберта до нього, а потім ще трохи повернути голову.

Можливо, Щорс і не відвертається від кулеметника на 180 градусів, а лише на 160, але у такій позиції він міг спіймати кулю потилицею.

Перепоховання Миколи Щорса у Куйбишеві. Фото 1949 року

Щорс. Таємниця смерті та початок міфу

10

Точно встановити це можна було б лише, якщо знати під яким кутом до лінії фронту стріляв кулеметник війська УНР.

Висновки судмедекспертизи 1949 доповнюється висновком куйбишевських судмедекспертів, які ті у 1964 році надали на основі старого звіту.

Висновки були зроблені на запит директорки Державного музею Щорса в місті Щорс (Сновськ), що на Чернігівщині. Відповіді готували ті ж самі експерти, які проводили огляд тіла Щорса у 1949 році, та начальник бюро судово-медичної експертизи Куйбишевського облздраввідділа Пічугіна.

Питання: У якому імовірному положенні знаходилося тіло Щорса у момент його смертельного поранення – лежачому, чи стоячому?

Відповідь: У любому, але більш вірогідно, що в момент поранення верхня частина тіла Щорса була припіднятою.

Питання: Куди міг дивитися Щорс: у бік супротивника, чи в іншому напрямку?

Відповідь: Ясно, що в момент пострілу обличчя Щорса не могло бути повернене у бік того, хто стріляв.

Питання: З якої відстані був здійснений постріл?

Відповідь: Це встановити неможливо, через відсутність ознак, які характеризують дистанцію пострілу.

Питання: Якого калібру була куля?

Відповідь: Точно вказати калібр кулі, яка вцілила у голову Щорса, нема можливості.

Отже. Чи міг Щорса вбити Дубовий? Так, міг. І стверджував, що мав мотив.

Чи міг Щорса вбити чудовий петлюрівський кулеметник? Міг. І мав необхідність.

Чи існують аргументи, які на 100% дають переконливу відповідь, що якась з версій має переваги над іншою? Ні, жодних фактологічних переваг чи переконливих підтверджень жодна з версій не має. Таємниця смерті Щорса залишається таємницею.

Звичайно, можна запитати, а навіщо Дубовий стверджував під слідством, що він вбив Щорса? Відповідь також не може задовольнити нас стовідсотковою достовірністю. Мабуть, саме тому, чому на сусідніх сторінках інших протоколів допитів Дубовий стверджував, що радянський воєначальник та член Центрального виконавчого комітету Йона Якір був агентом лідера ОУН Євгена Коновальця.

Так само письменники Валер'ян Підмогильний, Остап Вишня та Євген Плужник під слідством починали розповідати подробиці замаху на Павла Постишева, який вони нібито спланували, щоб «відновити незалежну Україну».

На жаль, ми не можемо довіряти свідченням всіх тих, хто опинився під слідством у роки Великого Терору.

Решта мусила викручуватися. Наприклад, як Довженко. Йому страшенно поталанило, бо після «Аерограду» він мав прихильність Сталіна. Але це і зумовило його божевілля у роки роботи над «Щорсом».

Довженко абсолютно розумів, що розказати те, що було насправді, – це підписати собі смертний вирок.

Наприклад, одна з ключових комічних сцен фільму. Отаман Таращанської дивізії Василь Боженко з'являється на сцені київської Опери. З кулеметом.

У партері – публіка, «київська буржуазія». Боженко вимагає 50-60 мільйонів грошима, фуражом та провіантом для більшовицького війська. Наступна сцена – Щорс пояснює Боженкові «політику партії».

З'являється червоноармієць і питає Боженка в присутності Щорса: *«Батьку, що робити з буржуазією, що в тіятрах? Гроші вже зібрали. Зараз буржуазія води хоче. То що ж робить?»*

Боженко лукаво: *«Пустить!»*

Микола Щорс перелякано: «Стой! Куда пустить!?»

Боженко: «В расход!»

Щорс: «В расход!? Не имеете права!»

Боженко: «Миколо, а може хай би їх Господь-Бог на тому світі допрашував?»

Щорс: «Нет, батько, анархии на советской земле допустить нельзя!»

У фільмі Довженка дисциплінований Щорс зупиняє анархічного Боженка. У фільмі він не допускає масового розстрілу київської «буржуазії».

У реальності ситуація виглядала дещо інакше. У останні дні серпня до Києва входить Денікінське військо. Більшовики відступають. Денікінці створюють комісію, яка досліджує злочини більшовиків у Києві.

Пізніше були опубліковані свідчення очевидців про звірства київської ЧК – «Черезвычайной комиссии».

Київська губчека – Губернська надзвичайна комісія – зайняла колишній будинок губернатора на Інститутській. Там денікінська «Особлива комісія» у перші дні вересня 1919 року побачила жахливу картину.

«Уся цементна підлога великого гаражу була залита кров'ю шаром у кілька дюймів. (Тобто на 7-8 см). Кров, була змішана у жахаючу масу із мозком, черепними кістками, волоссям… Усі стіни були забризкані кров'ю, на стінах – тисячі отворів від куль…»

Поруч знайшли дві могили. У одній – 127 тіл. У іншій – 80. У декого землю знайшли в роті та бронхах. Тобто їх поховали живими.

І це було тільки одне з 5 місць масових страт, які відбувалися в останні дні серпня 1919 року у Києві.

Начдив Микола Щорс та комполку Василь Боженко. Кадр з фільму Олександра Довженка «Щорс»

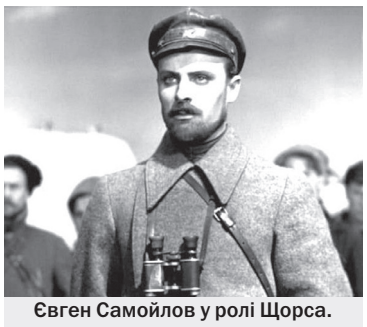

Євген Самойлов у ролі Щорса. Кіношний Щорс виглядає старшим за справжнього років на 10. У 1919 році Миколі Щорсу «стукнуло» 24.

Від лютого 1919 року Щорс – (щоправда, недовго) військовий комендант Києва. І це означало якщо не безпосередню причетність до злочинів київської ЧК, то до злочинів більшовизму загалом.

Ось іще один епізод у фільмі Довженка – Боженко дізнається, що у Києві вбили його дружину: *«У Києві матку розстріляли! Кривава річка потече з Києва! Миколо, матку у Києві вбили петлюрівці. Чуєш Миколо? Чуєш Петро? І де?! У Києві! Куди ж твоє правительство дивиться?! І шо воно робить!»*

У реальності історія виглядала інакше. Боженко відправляє Щорсу телеграму. Цитата: *«Убила її чека м. Києва. Терміново телеграфуйте розслідування її смерті, дайте відповідь. Через три доби виступимо для розправи з чекою, дайте відповідь, інакше не переживу.»*

У фільмі Щорс приїжджає заспокоїти Боженка та вручає йому шаблю. В дійсності Боженка задобрили золотим портсигаром.

Довженко чудово розумів, що він не може сказати усієї правди, яку він знає. Тим більшу, що цю правду він знав з іншого боку – як вояк армії УНР, петлюрівець.

НКВД це знало. І Сталін знав про петлюрівське минуле Довженка.

І тому цей фільм був не тільки перевіркою на лояльність, а ще й додатковими тортурами. У сценарії треба було пройти сухим по між дощ.

І так Довженко створив міф про те, що радянська влада не була принесена на чужих багнетах з півночі, а самі українці вибороли свою Радянську Україну!

Так він уявляв свою боротьбу за суб'єктність України на культурному фронті.

Останні слова сценарію, який і був реалізований в кіно: «Щорс стояв біля вікна. Він був прекрасний. Більше ми його не бачили».

Замість первісного задуму відтворити історичні обставини героїчної смерті на полі брані, Довженко створив ікону, міф. Насправді, чудовий case study (*метод навчання — Ред.*), щоб зрозуміти, що епоха постправди почалася не тепер.

Олександр ЗІНЧЕНКО,
історик, публіцист (Київ)
«Українська правда — Історична правда», 30.08. 2019.
Pravda.com.ua

Закінчення.
Поч. в попередньому номері

Як фальсифікують історію?

Комуністичний окупаційний режим скоїв щодо України стільки злочинів, що не потрібно дописувати йому вигадані

Тільки правда створює найцінніше, що може бути у суспільстві, — взаємну довіру громадян і повагу до самих себе, до свого народу, його історії. Тому на історіках, й особливо вчителях історії, лежить велика відповідальність. За те, щоби цю правду донести до молодого покоління, яке гостро відчуває фальш. І, відповідно, шукає іншої інформації, яка, на жаль, може носити теж викривлений, але в інший бік, характер.

Тому перепощення фальшивого наказу Жукова, наприклад, може зіграти на користь теорії «дєдивоєвалі» та «одіннарот».

Як фальсифікують історію?

Спосіб 1. Повністю фальшується вихідний документ. Напевно, найзнаменитішою в цьому плані підробкою є так званий Краледвірський рукопис, в якому викладено «відомості» про найдавнішу історію чехів.

Якісно виготовлений на справжньому старому пергаменті чеськими просвітителями Ганкою та Ліндою у 1817 році, він аж до середини XX століття уводив в оману істориків (потрапив навіть до праць Льва Гумільова).

Спосіб 2. Умисно редагується документ у потрібному для публікатора дусі. Саме так з'явився на світ божий «наказ Жукова про виселення українців». Публікатор (кандидат історичних наук Василь Марочкін) умисно «обрізав» останній рядок з документу.

А він такий: «Украинцы! Этот приказ находится в руках Германского Верховного Командования». До того ж він не вказав, що документ являє собою німецький метелик і, відповідно, зберігається в архіві саме в такому виді.

Спосіб 3. Гра з перекладом документу та контекстом його створення. Саме така доля спіткала Конституцію Пилипа Орлика – дійсно визначну пам'ятку правової думки, але не реально діючий нормативно-правовий акт.

Воригіналі назва є такою: «Договоры и Постановлєп Правъ и волностєй войсковыхъ мєжи Яснє вєлможнымъ єго милостю паномъ Филиппомъ Орликомъ новоизбраннымъ Войска Запорожского гєтманомъ, и мєжи єнєральними особами, полковниками и тымъ жє Войскомъ Запорожскимъ сполною з обоихъ сторонъ обрадою утвєржєппыє и при волной єлєкції формалною присягою ѡт того жъ Яснє вєлможного гєтмана потверженпые року ѡт Рождєства Христова аѱі, м[єся]ца априля дня є».

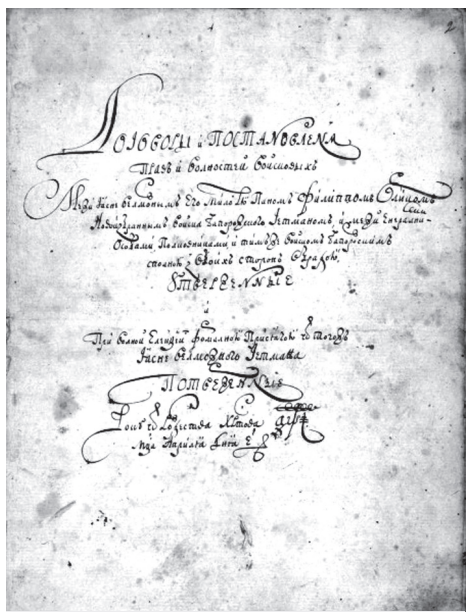

Титульна сторінка оригінальної версії конституції Пилипа Орлика

В перекладі латиною «Pacta et Constitutiones legum libertatumque exercitus zaporoviensis». Думаю, тепер зрозуміло, звідки взявся міф про першу у світі конституцію.

Додам лише, що конституціями в першій Речі Посполитій, до культури якої, зрозуміло, були так чи інакше причетні освічені українці, називали усі постанови сеймів.

Наприклад, усім історикам добре відома Радомська конституція 1505 року «Nihil novi». І перша в Європі справжня конституція – таки польська. Це Конституція 3 травня 1791 р.

Спосіб 4. Вигадується факт, який поміщається до цілком достовірного контексту. Фактом, наприклад, була оборона Москви восени 1941 року. І героїзм, і реальні подвиги у ній мали місце.

Але серед них було поміщено повністю вигаданий редакцією фронтової газети подвиг панфіловців біля роз'їзду Дубосєково.

В наших українських реаліях до цілком достовірного контексту сталінщини поміщено факти «розстріляного з'їзду кобзарів», «800 харківських (або львівських, тут є варіанти фейку) студентів, розстріляних за бажання складати іспит українською, а не російською мовою», «3000 українських дівчат, утоплених в колимських болотах, щоб не народжували бендерівців».

Інколи автори вигадок доволі швидко ідентифікуються, як це було з авторами панфіловської історії або з автором історії про розстріляних студентів. Інколи має місце так звана міська легенда, тобто поступове й колективне перетворення чуток на доведений факт.

Спосіб 5. Перетворення художнього слова, тобто вигадки, на історичний факт. Виник за доби масових комунікацій. Чарівна сила митецького слова або ще краще – відео або кіно – створює неправдиві уявлення і навіть спомини про події.

Хрестоматійний приклад – шедевр Ейзенштейна «Панцерник Потьомкін». Епізоди з розстрілом матросів під брезентом та розстрілом на великих сходах (пам'ятаєте дитячий візочок, який котився по сходинках?) є чистою вигадкою геніального режисера.

Але у спогади деяких потьомкінців брезент потрапив. І навіть у пам'ятнику повсталим увічнений.

Спосіб 6. Реальний історичний факт домислюється вигадками у бажаному для фальсифікатора дусі. Такою виглядає розміщена у багатьох інтернет-джерелах історія підриву греблі ДніпроГЕС у серпні 1941 року.

Греблю дійсно підірвали аби хоч якось затримати наступ німецьких військ на Лівобережну Україну (наскільки це мало ефект – інша справа). Задля зменшення обсягу неминучої повені з верхнього водосховища протягом кількох днів до підриву спускали воду.

Зрозуміло, що негативні наслідки підриву греблі та повені були. Але НЕ було 30-метрової хвилі, яка нібито докотилась до Нікополя.

12

Діяльність служб безпеки Народної Польщі щодо українців у 1944-1989 роках

Були надії, що справу поворотів полагодять на другому з'їзді УСКТ 1960 року. Такі вимоги українців з трибуни з'їзду віце-міністр внутрішніх справ Зигфрид Шнек назвав проявом українського націоналізму, з яким треба боротися. Аякже. Пам'ятаю, що цей з'їзд ми назвали німим. Прямо кажучи, влада відкрила свої карти: зовсім вийшло *есбецьке (Від СБ, Служба безпеки. — Ред.)* шило з мішка. Ті, хто домагався повороту на Закерзоння, рідного шкільництва, власної Церкви, розвитку культурних надбань, — це націоналісти, з якими зараз таки тут зведено порахунки: Шнек різко паплюжив діяльність головного секретаря УСКТ Ольги Васильків і, замість нагородити її за її невтомну корисну працю для добра запроторених українців, доручив її звільнити за націоналістичні ухили. Тоді почалася нова хвиля репресій.

Служба безпеки, яка постійно «опікувалася» українцями, запрацювала з новою силою, і так аж до 1989 року, коли фактично закінчено активні дії проти української національної меншини в Польщі. Саме тому доречним є мотто цієї публікації «Ситуація в наших руках». Це слова, розміщені в назві книжки, які виголосив Тадеуш Шинковський, – працівник другого відділу III Департаменту Міністерства внутрішніх справ, під час наради, яку 20 жовтня 1980 року проводили з працівниками місцевих структур служби безпеки, відповідальними за «організацію роботи на рівні національних меншин». Практично всі активні члени української громади потрапили «на облік», стали об'єктами не лише зацікавлення, але й оперативної роботи апарату насильства. Нічого дивного, що піддані такому тиску впродовж десятиліть, українці в Польщі силоміць піддавалися асиміляційним процесам.

За той час в польських державних архівах назбиралося багато документів служб безпеки, які донедавна були засекречені. Багато з них відноситься до нагляду за поодинокими людьми або цілими групами людей — суспільними активістами того ж таки УСКТ. У цих же архівах зберігаються течки таємних співробітників апарату безпеки. На думку А. Слабіга, особливо цінні матеріяли про співпрацю польських служб безпеки з КГБ в роках 1957 – 1976.

У своїй праці автор покликується також на репресивні документи, спрямовані проти українського духовенства, на спроби есбеків приєднати українських священників до співпраці з ними.

З початком 70-их років польська влада частинно перестала підтримувати православ'я у його місійних зусиллях серед греко-католиків. У 80-их роках дійшло до кадрового зміцнення і відмолодження українського греко-католицького духівництва. Саме тоді в Любліні студіювало найбільше майбутніх українських священників.

Формальним приводом репресій проти греко-католицького і православного духовенства були здогадні зв'язки з українським підпіллям або шпигунська діяльність на користь української еміграції на Заході, на користь шпигунських центрів і Ватикану. З українських священників хотіли зробити донощиків і зрадників. Не все вдавалося убекам, але й успіхи були.

Ніби червоною плахтою для польських служб безпеки була боротьба із залишками українського підпілля – УПА та ОУН на Закерзонні і на польському засланні. Підозрювали кожного українця. У висліді боротьби з українством відкривається ціла панорама пенетрації (*глибини проникнення — Ред.*) до осередків українських поселень, в тому й провокаційна сітка зрадника Леона Лапінського «Зенона», який злакомився на обіцяні срібняки та йому подібних.

Великим успіхом УБ було приєднання до співпраці Ярослава Гамівки «Вишенського» – колишнього фінансового референта Закерзонського краю. Добре зробив автор, що назвав імена і псевдоніми багатьох зрадників і запроданців. Шкода лишень, що не розкрив усіх імен. Комусь таки це треба зробити. Слабіг пише, що СБ перевіряла вбивство ген. Кароля Сверчевського, але дійшла до висновку, що засідки УПА на нього не було, що вбивство було випадкове. Цікаве й твердження автора про те, що вояки польського війська неохоче брали участь у боротьбі з УПА. Деколи переодягали їх у бандерівський одяг, щоб легше було тероризувати населення, контактуватися з партизанами та ліквідувати їх.

Операція «Вісла» стала нагодою до вербування агентури серед українців. До травня 1947 р. в 180 транспортах з Ряшівського воєводства (*нині Підкарпатське воєводство на східних теренах Польщі з центром у Жешові, українська назва міста — Ряшів. — Ред.*) депортовано (а не «виселено», як пише А. Слабіг) 58 863 українців, серед яких завербували 317 інформаторів. До речі, багато донощиків завербовано серед осіб з-поміж депортованих із західньої Лемківщини, в якій діяльність УПА не була особливо активна. Серед запроторених з повіту Новий Санч *есбеки* завербували аж 347 інформаторів.

Польська безпека доклала великих зусиль, щоб до боротьби з українством приєднати якнайбільше помічників з-поміж українського населення на т.зв. Повернених землях. При цьому автор наводить статистику арештованих українців, а деколи й псевдоніми та правдиві імена агентів. Про те, з яким успіхом есбеки це робили, читач знайде цікаві інформації в рецензованій книжці А. Слабіга.

Як підтверджують джерела, в Долішній Сілезії боротьба з українським підпіллям почалася ще 1946 року. Польська агентура розпрацьовувала українців, які приїхали на Сілезію або на інші понімецькі землі в транспортах польських репатріянтів з СРСР. Не обминала українців, які жили в Польщі від часів визвольних змагань, і тих, кого перед війною змусили працювати в корінній Польщі, бо їм в Галичині не давали роботи. Значить, польський терор поширювався на все українство.

У тюрмах на Ряшівщині 1947 року опинилося 538 арештованих українців. Разом число українців, репресованих під час операції «Вісла», за підрахунками польського автора Яна Пісулінського, було принайменше п'ять тисяч. З посиленням «опіки» над запроторенними на понімецьких землях українцями, збільшувалось і число арештованих.

Серед запроторених у концтаборі Явожно, служба безпеки приєднала 402 агентів. Автор не уточнює, як садистські кати приєднували *есбекам* донощиків. З різних джерел і зі спогадів жертв насильства знаємо, що кати майже все знаходили «переконливі» методи. Про жахливі умови в'язнів у польських концтаборах так пише відважний польський автор Марек Лущина («Mala zbrodnia. Polskie obozy koncentracyjne». Krakow, 2017): «... Тортури витримає один чоловік на десять тисяч. Решта признається до всього. За п'ять днів, повзучи у власному гівні, сам підпишеш, що від 1920 р. ти німецький шпіон, а від 1923 р. ще й японський шпіон і те, що ти диверсант, організатор замаху на життя Сталіна».

На основі звідомлень служби безпеки, автор наводить дані про висліди боротьби польського війська з УПА після операції «Вісла», такі як — кількість засідок, кількість знищених бункерів у поодиноких воєводствах, кількість схоплених партизанів. Слідують псевдоніми, а то й імена зрадників, які допомагали в цьому ділі полякам. На думку польської безпеки, ОУН і УПА не сподівалися операції «Вісла» і не були до неї готові. Окреме місце у книзі присвячено рейдові УПА на Захід через Чехословаччину.

1949 року *есбеки* намітили новий плян боротьби з українством у Польщі з метою виявлення і знищення тих, хто займається шпигунсько-диверсійною та організаційною працею.

Цікаво, що автор ні разу не покористувався словом «патріотизм». Цей термін для поляків. Якщо українець проявляв почуття патріотизму, то в польському розумінні це було ознакою українського націоналізму. Повні націоналізму були шкільні екскурсії української молоді в Бескиди. Вершиною націоналізму, на думку СБ, було ведення на високому рівні колективів української художньої творчости та заохочування українських учнів спілкуватися рідною мовою.

Предметом зацікавлення польських служб безпеки і контррозвідки були також українські організації на Заході – УГВР, ОУН , УРДП, лемківські організації тощо, які польська влада намагалася інфільтрувати. Радянська влада робила це окремо.

Польських *есбеків* дуже турбувала активність Організації Оборони Лемківщини (ООЛ), а згодом Світової Федерації Лемків (СФЛ), які винесли справу українців Закерзоння на форум ООН, про важке положення української меншини в Польщі інформували Державний Департамент США, турбували Посольство ПНР тощо. Влада вважала, що лемківські організації перешкоджають у стабілізації українців на польському засланні та їхній асиміляції. Це дуже цікава тема, якій автор відводить чимало місця.

Агентурна пенетрація української еміграції почалася ще 1947 року. *Есбеків* дуже цікавила діяльність відділів УПА в американській зоні Німеччини, всяка активність українських організацій, контакти з американською владою, зі службами розвідки тощо. Польська і радянська безпеки догадувалися про можливість співпраці українського підпілля з відповідними структурами західних країн. Крім того, Варшаві йшлося про те, щоб про її злочин супроти української меншини ніхто не довідався на Заході, щоб не став на захист запроторених. За оцінками влади, Закордонні частини ОУН були найчисельнішою та найактивнішою організацією українських націоналістів поза Україною. В роках 1950-1959 вони перекинули до Польщі 102 агентів.

Есбеки багато уваги присвячували українському шкільництву в Польщі, бо школи були кузнею української інтелігенції й ставили спротив полонізації. Влада припиняла контакти українських шкіл з українською діяспорою, звільняла з праці невигідних учителів, а в 70-их роках дійшло до цілковитої ліквідації українського шкільництва або його максимальної полонізації та підпорядкування обов'язковій державній ідеології. Служби безпеки з великою увагою розглядали всякі програми для українських студентів, мобілізували своїх агентів, бльокували ініціятиви студентів у культурній ділянці тощо. На думку А. Слабіга, не без втручання СБ дійшло до ліквідації української філології у Вчительській студії в Щеціні 1963 року.

Автор аналізує методи праці служб безпеки проти української меншини, такі як — джерела інформації, домашні ревізії та секретні обшуки, пропагандистську діяльність та інгеренцію (*втручання — Ред.*) в кадрову політику підприємств та інституцій, співпрацю з адміністративним і партійним секторами влади та знаних методів праці політичної поліції: затримання, усякі комбінації, ігри, дезінтеграція й операційні розпрацювання.

Аркадіюш Слабіг не претендує на задовільне обговорення теми, мовляв, останнє слово матимуть історики, яким вдасться перечитати бажані архіви СРСР і західніх держав. Йому не можна відмовити у добрих намірах і об'єктивности. На основі прочитаної книжки обізнаний читач разом з українцями переживає трагедію запроторених на польському засланні під постійним наглядом апарату безпеки.

Публікацію доповнює і збагачує велика бібліографія, іменний покажчик, список важливіших скорочень і резюме англійською мовою.

Микола ДУПЛЯК
США

Закінчення.
Початок в попередньому номері

Як фальсифікують історію?

11 Розрахунки, зроблені гідротехніками, показують, що максимальна висота хвилі в районі Хортиці могла бути 1,5 метра. І вся ця вода протягом максимум доби розійшлась по річках-припливах Дніпра.

Зрозуміло й те, що були загиблі від повені. Але не 100 тис. осіб: стільки людей фізично не було у заплаві Дніпра на той момент.

Цікаво, що псевдоісторику, який наприкінці 80-х років минулого століття висмоктав з пальця хвилю і кількість жертв, уже тоді говорили, що так не можна спотворювати історію. Але у нього був «залізний» аргумент: я патріот, а ви – ні!

Нагадаю золоті слова Томаша Масарика «Патріотизм не може ґрунтуватися на брехні». Так він відповів захисникам Краледвірського рукопису, які наполягали на тому, що заради ідеї можна й прибрехати.

Фото зруйнованої греблі з альбому «Staudamm Saporoshje». Запорізький обласний краєзнавчий музей.

У мене нема претензій до користувачів Фейсбуку, які некритично перепощують такі фейкові історії, не будучи при тому вченими чи журналістами.

А ось від останніх все ж таки вимагається хоча би елементарний фактчекінг та критичне осмислення матеріалу, який вони збираються друкувати. Інакше над нами буде сміятися увесь світ, як сьогодні ми сміємося з вигадок фейкісториків а ля «Бебик».

Я вже не кажу, що багата, цікавюща, трагічна та велична, весела та сумна історія українського народу не заслуговує на таке з нею поводження.

Наталія КРЕСТОВСЬКА,
доктор юридичних наук,
кандидат історичних наук, профессор
«Українська правда — Історична правда», 22. 08. 2019.

Батурин — гетьманська столиця

На те й голова, щоб у ній розум був

Рід Кочубеїв відомий своєю меценатською діяльністю у сфері освіти. Бажаючи прищепити селянам жагу до навчання, вони збудували чимало шкіл і виділяли благодійні кошти на їх утримування. Однак, для того, щоб змусити дитину навчатися, самих стін з дверима і вікнами не достатньо, потрібно створити стимул здобувати знання.

Враховуючи це, Василь Аркадійович Кочубей (1826-1897), власник родового маєтку в с. Ярославець Глухівського повіту Чернігівської губернії (нині Кролевецький район Сумської області) для заохочення учнів Ярославської церковно-приходської школи запровадив систему публічних іспитів із нагородами. Ця школа була відкрита в 1848 р. попереднім власником Ярославця, дійсним таємним радником Дем'яном Васильовичем Кочубеєм (1786-1859) у приміщенні економії. В 1858 р. до існуючої школи доєдналися учні місцевого священика Григорія Мироненка.

Один з випусків часопису «Чернігівські єпархіальні відомості» за 1862 р. проливає світло на проведення першого відкритого іспиту, який відбувся 27 грудня 1861 р. Це було випробування хлопців і дівчат не за один семестр чи рік, а за увесь час навчання і не залежно від того, скільки років тривало відвідування школи.

Василь Аркадійович навмисно призначив іспит на третій день Різдва Христового, щоб з приводу свята батьки учнів теж могли бути присутніми в якості глядачів і були свідками того, чому їх діти навчились.

Іспиту передувала літургія в храмі, після якої всіх учнів (76 хлопців і 18 дівчат) і їх батьків священик запросив до приміщення школи. Близько 12-ї години до школи завітав господар Ярославця Василь Аркадійович із невісткою Варварою Олександрівною Кочубей (1829-1894). Після того, як учні разом з паламарем П. Прилуцьким проспівали молитву «Царю Небесний», почесні гості зайняли приготовані для них стільці. Іспит відкрив священик Григорій Мироненко. В його короткій промові чітко простежувалася стурбованість тим, що 23 учні чи то за власним бажанням чи з волі батьків полишили навчання навіть не попередивши про це учителів. Опісля розпочалася основна частина випробування.

Перш за все учням були поставлені запитання з курсу короткої Священної історії (до патріархів) і короткого катехізису (до молитви Господньої). Наступною була арифметика. Далі — читання. Для цього використали уривки із «Чотирьох євангелістів», «Часослова» та «Букваря» і письма на дошці. Залежно від терміну навчання, деяким учням ставили питання з географії, а дехто й декламував вірші та байки. Разом з теоретичними знаннями перевірялися учнівські зошити на чистоту ведення і каліграфію почерку.

Результати відповідей учнів були добрими й дуже порадували наставників і гостей. Особливо раділи батьки, які спостерігали за всім.

Після іспиту 40 кращих хлопців і дівчат були нагороджені книгами, серед яких були Євангелії , каноніки – подарунок від Василя Аркадійовича, Євангелії від Варвари Олександрівни і брошури різного змісту (життя Пресвятої Богородиці, Св. ап. Петра, Сергія Радонежського і тд.) – від приходського священика. Кожна книга мала підпис: *«за благонравіє и успехи в ученіі»* — такому-то учню від такого-то, з підписом священика і церковною печаткою. Діти були неймовірно раді таким подарункам, раділи і батьки.

На завершення іспиту священик звернувся до батьків із проханням не перешкоджати дітям відвідувати школу і продовжувати навчання хоча б чотири роки.

Варвара Олександрівна Кочубей. Художник М.М. Ге. 1874 р.

Лише такими заохоченнями, при увазі і взаємодії, на думку Василя Аркадійовича, можна було привчити селян не цуратися школи і науки.

Проведення публічного екзамену в церковно-приходській школі, які на той час були основними закладами освіти в селах, стало важливою і потрібною інновацією. Василю Аркадійовичу вдалося створити зв'язок між школою і населенням, викликати в селян довіру до школи і повагу до навчання.

Алла БАТЮК

До історії Батуринських некрополів

Розпочинаючи з V століття, місця поховань християн входять до складу церковних комплексів і влаштовуються переважно на цвинтарі (грецьк., лат. «цеметріум» – «місце спочинку») біля церкви. За давніми церковними правилами заборонялося ховати небіжчиків усередині храмів і в межах церковної огорожі. Проте в окремих випадках робилися винятки. Спочатку в церквах та біля них стали ховати єпископів, а згодом, за дозволом вищої церковної влади, і високих світських осіб, священнослужителів, достойних християн, тобто тих, хто жертвував великі кошти на храм.

У Батурині в середині XIX ст. були діючі цвинтарі біля міських церков – Воскресенської та Покровської, а також цвинтарні місця згорілих під час пожеж церков: Новомиколаївське, Старомиколаївське та Троїцьке.

Прагнучи вшанувати пам'ять померлих, на їх могилах родичі встановлювали декоративні монументи, різного роду фігурні плити з каменю як символу вічності, з витонченими орнаментами та красномовними епітафіями.

В 30-х роках минулого століття, за вказівкою радянської влади мешканці Батурина зруйнували надгробні пам'ятники та плити біля церков. Їх використовували як будівельний матеріал. Тому відомості про померлих, які були поховані в межах церковної огорожі, залишились таємницею.

Працівники заповідника в ході етнографічних експедицій містечком нерідко віднаходять у господарствах місцевих жителів уламки надгробних пам'ятників та плит з іменами небіжчиків. Головний архітектор заповідника Тетяна Кербут передала надгробок з могили Боровської Домініки Тимофіївни, уродженої Рахінської, померлої в 1888 р. Цей надгробок віднайдено у 2008 році під час реставраційних

робіт Воскресенського храму під сходами церкви. А у вересні 2012 року житель Батурина В'ячеслав Москалець передати заповіднику фрагмент надгробка, який він віднайшов у власній садибі під час ремонту ганку по провулку Набережному, 2. Ця плита походить з могили священика Петра Йосиповича Боровського.

У жовтні 2013 року місцева жителька Олександра Шеремет, що проживає по вулиці Многогрішного, 58, передала надгробок який, як гадаємо, тісно пов'язаний з родиною Боровських: це плита з могили Ганни Петрівни Гулевич (уродженої Боровської), померлої в 1906 р. Зі слів О. Шеремет, надгробок був випадково віднайдений під час ремонту ґанку.

Провівши дослідницьку роботу, науковці заповідника довели причетність священика П. Боровського до Покровського храму містечка Батурина й те, що він і представники його родини упокоїлись на цвинтарі саме цієї церкви.

Відомості про поховання на цвинтарях Батуринських церков можна зустріти в архівних документах та періодичній пресі. В № 19 газети «Черниговские Епархиальные известия» від 1 жовтня 1874 року автором віднайдено некролог протоієрея Андрія Жуковецького.

В ньому йдеться, що 14 серпня, на 78 році життя помер благочинний 5-ї піхотної дивізії, протоієрей Андрій Жуковецький і був похований на цвинтарі Батуринської Воскресенської церкви. Некролог містить і короткий життєпис небіжчика. Андрій Жуковецький 52 роки прослужив священиком, у тому числі 42 роки – під знаменами 19-го піхотного Костромського полку, який на той час розташовувався на території військових таборів Батурина.

Маємо надію, що подальше дослідження історії батуринських цвинтарів теж буде успішним.

Микола ТЕРЕХ

Матеріали підготували наукові співробітники Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця»

Фотоархів

Портрет гімназистки.

Паспарту «Visit-portrait». Надпис на звороті світлини: «Знімалася 1918 року 14 травня. м. Борзна».

Варто відмітити, що «Visit-portrait» — це не назва ательє, а самоназва формату паспарту (без даних фотоательє) розміром 62x101 мм. Ці стандартні паспарту були масово розповсюджені на теритрії усієї Російської імперії і часто закупалися оптом дрібними провінційними фотосалонами. Крім паспарту «Visit-portrait», такого ж формату були широко розповсюджені паспарту під назвами «Cabinet portrait», «Souvenir» та «Виктория».

Піонерський табір у с. Олександрівка Ріпкинського району, що на Чернігівщині. Серпень 1959 р.

Фото з родинного архіву Ірини Соломахи.

Олександр СОЛОМАХА
Спільнота «Історія як вона є...»

Другий випуск Носівської середньої школи 1937-38 учб. р.

Фото з колекції Валерія Фурси

Вигнання нацистських окупантів із Чернігова

21 вересня 1943-го під час проведення Чернігово-Прип'ятської наступальної операції, яка була першою фазою битви за Дніпро на цій ділянці, радянські війська Центрального фронту під командуванням генерал-полковника Костянтина Рокоссовського оволоділи Черніговом.

Радянський наступ в Україну та Чернігів s Чернігівщина.

Через поразку військ нацистської Німеччини у Курській битві Вермахт втратив можливість перехопити у Червоної армії стратегічну наступальну ініціативу.

Командування на чолі з Адольфом Гітлером наказало побудувати потужну лінію оборони, де головну роль мали відігравати природні перешкоди, насамперед великі річки. Особливого значення німецьке командування надавало лінії захисту на Дніпрі, яку воно вважало основою так званого «східного валу» або за іншою назвою – Лінія Пантера–Вотан.

Будинок виконкому міськради, спалений німцями під час відступу з міста у вересні 1943 р.

Чернігівщина традиційно була з північно-східного напряму «воротами» (найкоротшим шляхом) до Києва, Центральної та Правобережної України. Тому німецьке командування планувало якщо не зупинити, то надовго затримати, знекровити наступаючі війська Червоної армії. Чернігів – останнє опорне місце перед Дніпром.

Нацисти планували повторити під час відступу «тактику випаленої землі», застосовану комуністичним режимом у 1941-1942 рр., щоб противник одержав повністю пограбовану, спалену та зруйновану країну. Такий наказ надійшов із Берліну з 1 вересня 1943-го. Проте, швидкий наступ радянських військ на Чернігівщині зірвав повну реалізацію цього плану.

Керівництво СРСР у свою чергу планувало якнайшвидше повернути під свою владу Україну, знищити національно-визвольний рух та інакодумство, антирадянські настрої населення, які відновилися після понад 20-ти річного панування тоталітарного комуністичного режиму. З цією метою масово використовувалися на найбільш небезпечних напрямах бойових дій так звані штрафні батальйони. За спинами наступаючих частин у кожній (!) дивізії стояли загороджувальні підрозділи, які розстрілювали тих, хто відступав.

Трагедія бездержавності України була ще й в тому, що перед тим, як «визволяти», комуно-радянський режим спільно з нацистським втягнув наш народ у найкривавішу війну в історії людства.

Чернігівщина однією з перших в Україні відчула на собі тотальну мобілізацію чоловіків у віці від 16-ти і до 50-ти років командуванням наступаючих з'єднань Червоної армії і польових військкоматів.Цих людей практично без медичного огляду, військової підготовки та перепідготовки, без військової форми та майже без зброї (одна гвинтівка на 3-5-10 осіб) зразу кидали у бій, де вони масово гинули. Їх називають «піджачники», «чорножупанники», «чорнобушлатники», «чорносвитники», «чорна піхота».

У вересні 1943-го польові військкомати Центрального фронту в Чернігівській області мобілізували 94162 особи. У південних районах забирали в армію війська Воронезького фронту. Для порівняння: з вересня 1943-го і до кінця війни в області мобілізовано 167 тис. осіб. Чорна піхота з Чернігово-Сіверщини масово гинула на Гомельському напрямі та під час форсування Дніпра. Ці жертви порахувати не має можливості.

Отже, радянське військово-політичне керівництво не боялося великих втрат своїх військових, командири всіх рівнів за це відповідальності не несли, а тільки за результати бойових дій.

Руїни кінотеатру № 2 (імені Щорса)

Розбирання завалів на Алеї героїв, середина 1940-х рр.

Оволодіння Черніговом. Як це було?

У середині вересня 1943-го 13-а армія генерала Миколи Пухова зайняла Ніжин і повернула на Чернігів. Її 28-й стрілецький корпус, який нараховував 24 тис. осіб, вийшов до Десни. Оборону Чернігова здійснювали 3 німецькі дивізії та інші частини, загальною чисельністю 16 тис. осіб.

Вже 18 вересня радянські війська захопили села Количівка та Іванівка, без підготовки і за допомогою підручних засобів вночі форсували Десну нижче Чернігова. До ранку 19 вересня вони зайняли приміські села Шестовиця і Жовинка, а 20 вересня – Киїнку.

Майже одночасно за Десною радянські війська зайняли села Виблі та Піски, потім форсували Десну і створили плацдарм на околиці Бобровиці під Черніговом.

З боку р. Снов на Чернігів наступали 16-та кавалерійська дивізія, інші війська, які підійшли до сіл Товстоліс і Халявин. Саме у навколишніх селах і розгорнулися найзапекліші бої. Наприклад, у с. Товстоліс ворог, відбивши атаку передового радянського загону, задіявши танки, спалив село (згоріло приблизно 126 будинків із 140).

В ніч на 21 вересня радянські війська вийшли на річку Стрижень. З півночі та північного сходу до міста наближалися частини 61-ї армії під командуванням генерала Павла Белова.

Отже, німецький гарнізон у Чернігові був оточений зі сходу, півдня та заходу.

У першу годину ночі 21 вересня війська 28-го корпусу 13-ї армії почали штурм. На ранок 21 вересня Чернігів було захоплено військами 13-ї та 61-ї армій, залишки німецьких військ відступили, прорвавшись на Гомель та північно-західний напрям.

Звертає увагу, що захоплення Чернігова було здійснено Червоною армією практично так, як і Вермахтом у вересні 1941-го. Тільки німецьким військам на це знадобилося два тижні, а радянським – три доби.

Оволодіння Черніговом військами Червоної армії було важливою подією повного вигнання нацистів із Чернігівщини (30 вересня), завершенням першої фази та безпосереднього початку битви за Дніпро.

Обласний центр внаслідок воєнних дій та окупації так постраждав, що зайняв сумне 4-е місце за ступенем руйнації в німецько-радянській війні після Севастополя, Волгограда, Воронежа.

В області замість тоталітарного нацистського режиму відновилося панування комуністичного тоталітарного режиму. До свободи і визволення Чернігівщини та всієї України залишилося ще 48 років (24 серпня 1991-го).

Сергій БУТКО,
Сергій ГОРОБЕЦЬ
Український інститут національної пам'яті
Чернігів

Прилуцький краєзнавчий музей імені Василя Маслова відзначає 125-річчя

У часи Центральної Ради та УНР в Україні настали сприятливі умови для заснування потужної мережі музеїв. Перед національною інтелігенцією постав широкий спектр завдань, зокрема, і в порятунку історико - культурних і мистецьких скарбів. Саме заходами ентузіастів із багатьох міст і містечок були врятовані від загибелі, знищення і вивезення за межі України культурні цінності, на основі яких були започатковані архіви, бібліотеки, музейні установи.

Прилуки в цьому питанні не стояли осторонь. Адже питання про відкриття музею було ухвалене ще на зборах повітового земства **22 вересня (4 жовтня) 1894 року.** Були виділені кошти на прибудову до Земського дому двох музейних залів. Але ініціатива відкриття самостійного музею не отримала підтримки ні в Полтаві, ні в Санкт – Петербурзі.

Для збереження і примноження історичних та природних пам'яток, у квітні 1917 року ЦР створила Комітет по охороні пам'яток старовини та мистецтва, голова якого, М. Ф. Біляшівський звернувся до громадян України з проханням не вивозити за кордон історичні цінності, подав губернським управлінням пропозицію негайно зібрати у музеях всі пам'ятки старовини й мистецтва, зберегти від пошкоджень, пограбувань та руйнувань монументальні історичні і архітектурні пам'ятки.

Земський дім по вул. Скоропадській (знищений в роки II світової війни).

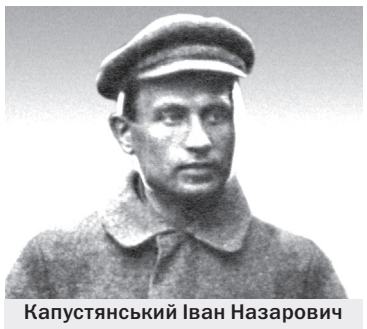

Капустянський Іван Назарович (1894-1937), український літературознавець, критик, бібліограф і педагог

Влітку 1917 року комітет розгорнув енергійну діяльність, спрямовану на реконструкцію існуючих і створення нових музеїв. Налагоджуючи музейну справу у всеукраїнському масштабі, комітет організував у Києві курси по підготовці спеціалістів для музеїв та архівів. Заговорили про музей і в Прилуках. До Прилуцького музею в Земському домі були надіслані ікони, картини, ювелірні вироби, грамоти, укази козацької доби. При музеї була заснована фотолабораторія. Працівники фотографували архітектурні споруди, скіфські кургани, які також були взяті під охорону. Йшла робота по скиданню старих пам'ятників і розробці нових.

В ході визвольних змагань, революційних подій громадянської війни продовжувався розгром покинутих маєтків. Здобувши владу (квітень – грудень 1918 р.), гетьман України Павло Скоропадський наказав виставляти біля них державну варту (поліцію) та перевозити цінні речі до палацу Галаганів у с. Сокиринці, в якому, завдяки зусиллям попередньої влади, майже нічого не було розграбовано.

Після відновлення УНР губернська земська управа створила повітові бюро з охорони пам'ятників старовини, природи та мистецтва. Пам'яткоохоронна робота на Прилуччині розпочалась 16 вересня 1919 р. з очоленням бюро І. Н. Капустянським.

Він народився 1894 р. в с. Рокити (нині с. Жовтневе Семенівського району Полтавської області) в сім'ї дяка. Отримав різнобічну освіту: навчався в Лубенській і Полтавській духовних семінаріях, Ніжинському історико - філологічному інституті князя Безбородька. 1916 року призваний до армії, а звідти на Південно – Західний фронт. Після демобілізації у 1918 році закінчив лекторські курси при Міністерстві народної освіти, став професорським стипендіатом при Київському університеті. Займатися наукою не вдалося, тому переїхав до Прилук, викладав історію української літератури в місцевому народному університеті. У 1919 р. в Прилуках за його участю вийшли два номери журналу «Гасло».

Очоливши повітове бюро з охорони пам'яток мистецтва та старовини, Іван Капустянський почав активно збирати місцеву старовину, твори мистецтва, історичні реліквії, організував і очолив наукове товариство у Прилуках і виступив ініціатором створення мистецького музею в колишньому маєтку Галаганів у Сокиринцях.

Письменники української діаспори

Василь Софронів-Левицький

Василь Софронів-Левицький (14.12.1899, с. Стриганці, нині Стрийський район, Львівська область — 1.11.1975, м.Торонто, Канада) — український письменник, перекладач, режисер-сценарист, журналіст, редактор.

Справжнє прізвище — Левицький. Псевдоніми — Василь Софронів, Софронів-Левицький, Вадим Інший.

Член Об'єднання українських письменників «Слово».

Учнем 8 класу гімназії вступив до лав січових стрільців (1917). Навчався на філософському факультеті Львівського таємного університету (1921—1923), в Карловому університеті у Празі (1924—1925), який і закінчив. Друкуватися почав з 1921 р. у журналах «Митуса», «Назустріч», «Літературно-науковому віснику»; з 1926 р. працював у видавничому концерні Івана Тиктора, з 1932 р. — головним редактором «Господарсько-кооперативного часопису» (1927—1943) та «Літопису «Червоної калини» (1929—1939) у Львові.

У 1942—1943 рр. був літературним керівником театру «Веселий Львів». У 1949 р. емігрував із родиною до Канади, заробляв фізичною працею.

Згодом в Канаді — співредактор газет «Вільне слово» (1954—1960) та «Новий шлях» (1960—1972). Голова Спілки українських журналістів Канади (1967—1969).

Міні-Мислі Вадима Іншого

Ніколи не бійся — бути відважним.

Коли тебе б'ють, в цьому може бути для тебе велика честь. Залежно від того, хто б'є.

Коли в гніві вискакуєш зі шкури — не забудь про фіговий листок.

В дискусії не трать рівноваги, навіть тоді, коли лежиш на лопатках.

Хто звик тільки кадити — вище паламаря у громаді не дослужиться.

Багатий втомлюється навіть тим, що дихає.

Найпростіша дорога до неба — через лабіринт життя.

Можна бути мудрим і без краватки.

Коли можна побачити «все» — воно стає нічим.

Пси і барани не люблять, коли хтось є «ні пес, ні баран».

Коли при переговорах зависне в повітрі простягнута рука, треба простягнути ногу.

Найзавзятіші суперечки виникають тоді, коли обі строни мають слушність.

Повинен — це хтось, не я.

Є люди, що їх можна тільки переголосувати, ніколи — переконати.

Найглибший слід у серці залишають босі ноги.

Ще нам ніколи так добре не вмиралося, як тут в Америці і Канаді!

Дурному навіть склероз не помагає.

Кожен ювіляр повинен подати у своїй біографії,коли останній раз у житті купив українську книжку.

Треба вміти втішатися щастям, навіть коли вам трамвай втече з-перед носа.

Чернігівська Літературна школа «Цвіт папороті»

Фінал проекту: представлення збірника прози і поезії учасників школи

За підтримки Українського Культурного Фонду в Чернігові вперше було здійснено цікавий культурологічний проект — Літературна школа «Цвіт папороті».

Організаторами стали Чернігівська обласна організація Національної спілки письменників України і Волонтерський рух «Безкоштовні курси української мови». Голова обласної організації Спілки — **Ганна Баран,** координатор БКУМ, автор ідеї і координатор проекту — **Людмила Зіневич**, директорка Чернігівської центральної міської бібліотечної системи ***(на фото).***

Учні школи, в яку записалися слухачі Чернігова і області, ознайомилися з теоретичними та практичними аспектами письменницької праці. Викладачами були відомі київські, львівські, чернігівські письменники, науковці.

У програмі школи також були: вечір інтимної лірики на Чернігівському Валу, Літературна галявина на Івана Купала «У пошуках цвіту папороті» в Центральному парку культури і відпочинку. Провели екскурсії (Чернігів, Сосниця, Седнів) місцями, де творили Коцюбинський, Глібов, Довженко.

Фінальним акордом проекту стало свято у Музеї-заповіднику Михайла Коцюбинського 19 вересня. Це було представлення виданої в рамках проекту антології творів учасників школи, викладачів і слухачів. Книжка теж має назву «Цвіт папороті».

З вітаннями виступили організатори і керівники школи Ганна Баран і Людмила Зіневич. Вони вручили примірники книжки її авторам. Видання гарно

зроблене поліграфічно. Здійснив його столичний письменник і видавець Володимир Даниленко, теж викладач школи, у своєму видавництві «Літературна агенція «Друге дихання». Примірники книжки безкоштовно передаються в бібліотеки, навчальні заклади області.

Ось чиї твори увійшли в книжку. **Проза:** Інна Адруг, Петро Антоненко, Ганна Арсенич-Баран, Олександр Білогура, Надія Гарус, Лариса Григор'єва, Володимир Даниленко, Олександра Дідович, Злата Климчук, Віра Козлова, Валентина Мастєрова, Галина Пагутяк, Олена Степанець, Сергій Таранець, Олена Терещенко. Поезія: Іван Баран, Валентина Григоренко, Ганна Демиденко, Лариса Дущак, Ірина Кулаковська, Тетяна Ларіна, Олена Мамчич, Ірина Мітасова, Юрій Слєсарєв, Ірина Старовойт. **Поезію і прозу** представили: Наталія Коса, Лана Ланська, Валерія Нікитенко, Олена Таран.

Учні і викладачі «Цвіту папороті» висловили свої найкращі враження від Школи і побажання, щоб вона діяла в Чернігові на постійній основі. Якщо цей цікавий проект знову буде підтримано фінансово, наступного року школа продовжить роботу.

Але й зараз, як зазначила на святі директорка Централізованої бібліотечної системи Людмила Зіневич, школа продовжить роботу у Центральній міській бібліотеці ім. Коцюбинського. Тут уже зараз діє подібна школа для учнів, молоді. Тож планується долучити до неї і старших любителів красного письменства.

* * *

В книжці «Цвіт папороті» надрукована і чимала новела редактора нашої газети Петра Антоненка «Палац», написана цього літа. Це перший його прозовий твір, написаний після великої творчої перерви автора в жанрі прози. Попередні твори, написані у 80-ті роки і у 1990-му, увійшли до книг «Бабине літо» (1994), «Свіча» (2001), «Стріла» (2017). У двох останніх книгах є також поезії. Ще не опублікованою залишається написана недавно п'єса автора «Нічне танго». І ця п'єса, і нова новела «Палац» розміщені на сайті нашої газети.

Прилуцький краєзнавчий музей імені Василя Маслова відзначає 125-річчя

14

Вже 19 жовтня 1919 р. ним був розісланий лист у маєтки Олива (Харитоненка) в с. Качанівка, Ламздорф - Ґалаганів у с. Сокиринці, В. П. Кочубею в с. Згурівці, Скоропадських в с. Тростянці, Масленнікова (колишня Милорадовича) в с. Товкачівці, Рахманової в с. Вейсбахівці, Бістрома в с. Заїзд та М. Маркевича в с. Турівці з пропозицією надати відомості про стан збереженості маєтків і майна та заходи щодо їх охорони. На жаль, серед документів повітового земства збереглася лише відповідь, що надійшла від керуючого Парафієвським маєтком Харитоненка від 29 жовтня 1919 р., в якому повідомлялось: «Милостивые государи! На письмо Ваше от 21 октября с. г. настоящим сообщаем, что все имущество при Качановском дворце положительно разграблено и приведено в негодность, парк и в настоящее время беспощадно рубится отдельными лицами прилегающего населения. Здание дворца уцелело, но значительно пострадало. Имеющаяся при Еленовском сахарном заводе (в 5 верстах от Качановской усадьбы) охрана далеко недостаточная и Качановский дворец со всеми постройками и парк в настоящее время не охраняются. Крайне было бы необходимым поставить охрану в Качановке, дабы предотвратить порубку парка и сохранить усадьбу и дворец от поджога злоумышленниками».

Бюро запропонувало передати усі збережені цінності до Прилуцького музею: «В ответ на отношение от 29 октября с. г. управа предлагает сохранившиеся во дворце культурные и исторические ценности (картины, коллекции, книги и пр.) передать в музей при оной, где они будут в безопасности».

Також протягом 19–21 жовтня 1919 р.ним були розіслані листи до власників колекцій такого змісту: «Открывая в недалеком будущем «Земский музей Прилукщины», уездная земская управа имеет честь спросить Вас, не найдете ли Вы возможным передать в музей находящуюся в Вашем распоряжении коллекцию и вообще ценные в историко-культурном и этнографическом отношениях предметы».

Їх отримали В. Л. Котляревський, В. Р. Милорадович, К. А. Прохоров та А. Г. Ракович з Прилук, М. Ф. Неште з с. Калишівки, керуючі маєтками у селах Качанівці, Вейсбахівці та Линовиці. У листах до окремих власників відомих колекцій зазначалися конкретні речі, які бюро бажало отримати для музею.

Бюро намагалося залучити до формування музейної збірки не лише широкі верстви населення, але й установи на місцях. Задля цього 29 жовтня 1919 р. ним, зокрема, були надіслані листи до волосних правлінь із закликом взяти «посильное участие» в цій справі й надсилати різноманітні старовинні речі.

У земському музеї Прилуччини передбачалося створення навчально-педагогічного відділу. Тому 25 жовтня 1919 р. бюро. звернулося до Прилуцьких чоловічої, жіночої та змішаної гімназій, гімназії Федоренко та комерційного училища, ткацької майстерні в с. Дігтярі з проханням надсилати роботи учнів цих навчальних закладів:

«Бюро з охорони пам'яток старовини, мистецтва, культури та природи Прилуцької повітземуправи до керівників навчальних закладів повіту з проханням надсилати роботи учнів до музею.

Намереваясь в непродолжительном времени открыть «Земский музей Прилукщины», в котором предполагается и учебно-педагогический отдел, уездная земская управа имеет честь обратиться через вас к педагогическому персоналу вверенной вам школы с просьбой представлять в музей различные работы учеников, могущие иметь общественно-воспитательный интерес».

З метою формування та поповнення церковного відділу музею, 23 жовтня 1919 р. бюро звернулося до архімандрита Густинського Троїцького монастиря Сергія (Лубенцова) з проханням передати до нього деякі речі: «Основывая в недалеком будущем «Земский музей Прилукщины», уездная земская управа имеет честь обратиться к Вам с просьбой передать в музей отдельные из старинных вещей, принадлежащих монастырю (портрет Димитрия Ростовского на полотне, «Евангелие учительное» еп. Каллиста, Евангелия Московской и Львовской печати 17 века, «Обед душевный» Симеона Полоцкого, «Тактикон» еп. Никона, предметы утвари, иконы и проч.).

Не залишилися поза увагою бюро установи інших регіонів України. З проханням надіслати для новоствореного Земського музею Прилуччини предмети старовини зі своїх колекцій, воно звернулося до Чернігівського, Київського та Харківського міських музеїв.

1 листопада 1919 року І. Капустянський відкрив перший на Прилуччині мистецький музей в с. Сокиринці у палаці Ламсдорф-Галаганів.

Справу пам'яткоохоронної діяльності Прилуцьке повітове земство було змушене припинити в зв'язку з відновленням та остаточним встановленням влади більшовиків 1 грудня 1919 р. Але напрацювання бюро не пропали даремно – вже 21 грудня 1919 р. був відкритий Повітовий музей Прилуччини.

Людмила МАРЧЕНКО,
науковий співробітник
Прилуцького краєзнавчого
музею ім. В. Маслова

Фото з фондів музею

Несподівані думки

✓ Кожен має право на тупість, але дехто цим правом зловживає.

✓ Хочеш, щоб про тебе добре говорили, не говори про себе нічого хорошого.

✓ З роками любов до жінки переростає в кулінарно-побутову залежність.

✓ Немає нічого більш корисного в господарстві, ніж винуватий чоловік.

✓ Жінка в самому соку шукає соковижималку!

Було колись...

«Твоя смерть засмутила б мене.» Виняткова неуважність геніального англійського фізика, механіка, астронома і математика Ісаака Ньютона була широко відома. Про це свідчить і лист, який вчений написав своєму приятелю, офіцеру: «Тут всі говорять, що ти здобув перемогу у двох битвах, а в третій був убитий. Напиши мені, чи правда це? Адже ти знаєш, як мене засмутила б твоя смерть».

«Дурне пророкування.» Відомий французький фізик і електротехнік Марсель Депре на урочистому закритті автомобільної виставки 1896 року в Парижі запропонував тост за майбутній автомобіль, який досягне швидкості 60 кілометрів на годину. У відповідь один відомий конструктор автомобілів невдоволено відгукнувся: «Ну, чому завжди знаходиться той, хто своїми дурними прогнозами зіпсує всю урочистість!»

Куточок гумору

У жінки три періоди в житті:

– Нервує батька.

– Дістає чоловіка.

– Бісить зятя.

☺ ☺ ☺

– Повісив на лобове скло свого авто талісман, який притягує гроші. Наступного дня в мене в'їхала інкасаторська машина.

☺ ☺ ☺

Заїжджаю в нову квартиру. Кажу: «Цікаво, тут хороша чутність?»

– Дуже, – відподає сусід через стінку.

☺ ☺ ☺

«Продам дві квартири «з видом на море», на 18 поверсі нового 14-ти поверхового будинку.»

☺ ☺ ☺

— Чоловіче, наш син став просто нестерпний. Слухає тільки поради різних ідіотів. Поговори з ним, прошу тебе!

Золотий фонд української естради

Антін Мухарський і гурт «ГраБля»

Антін Дмитрович Мухарський — український актор, телеведучий, шоумен, співак, письменник. Народився в Києві 14. 11. 1968 р. 1992 року закінчив Київський театральний інститут ім. Карпенка-Карого за фахом «актор театру та кіно».

Дванадцять років працював актором у Національному театрі російської драми ім. Лесі Українки, зіграв близько 20 головних ролей. З 1985 року знімався у кіно та серіалах, серед яких: «Останній дзвінок», «Острів Любові», «День народження буржуя», «Мийники автомобілів», «Королева бензоколонки-2», «Ґудзик», «Утьосов. Пісня завдовжки з життя» (2006 р.) тощо.

Був режисером, автором та ведучим телевізійних програм «НЛО», «Музичний кіоск», «Бадьорого ранку», «Шалений світ», «Квадратний метр» (канал «Інтер»), автором, продюсером та ведучим проекту Кабаре-шоу «Зелена лампа» на каналі ТВІ. 2014 — заснував мистецьку платформу «Український культурний фронт», стартом якої став масштабний культурологічний проект «Майдан. (Р)Еволюція духу»

Літературний доробок. 1995 — автобіографічний роман «Доба. Сповідь молодого бандерівця», 2003 — роман «Попса для еліти», 2012 — повість «Смерть малороса», 2013 — збірка повістей «Після злучення тварина сумна», 2015 — роман «Розрив. Як я став «націонал-фашистом», 2015 — збірник оповідань «Сказки руського мира», 2016 — «Антисоветские повести и рассказы».

Музичний доробок. Автор та продюсер: 2008 — музичного проекту «Сільський гламур»; 2012 — патріотичного проекту «Лагідна та сувора українізація»; 2014 — проекту кабаре «Мама-Анархія»; 2016 — альбоми «Росіян в Донбасє нєт» та «Злиє піндоси»

Документальне кіно; 2014 — автор та продюсер документального фільму «Майдан. Мистецтво спротиву» Антін виступає у образі професора антропології Ореста Лютого (альбоми «Лагідна українізація» (2012) та «Сувора українізація» (2014). За цей проект оголошений у розшук російською Генпрокуратурою.

Антін Мухарський за допомогою своїх побратимів з анархо-гурту «ГраБля» відшукує та висвітлює оригінальні зразки українських махновських та анархічних пісень в рамках його проекту **«Мама-Анархія».** Вони були нахабно вкрадені та перероблені совєтськими діячами.

«Сьогодні кремлівським політтехнологам, різноманітним відроджувачам «рускаго міра», псевдо славянскаго єдінства, монголо-татарскої імперії, кремлівськім б***ям, хохлам-малоросам та іншій окупаційній наволочі дано чітку установку – прикласти максимум зусиль, щоб все українське асоціювалося з терміном «фашизм, – говорить митець. — Але історичну справедливість буде відновлено.»

Музичну основу проекту складають анархічні, махновські та повстанські пісні, написані на початку XX століття. Багато з них у російськомовній транскрипції відомі як зразки «городського романсу» та «кримінального блатняка», хоча мало хто знає, що багато років тому ці пісні мали абсолютно українське звучання. Приклад — «А я пана пізнаю та й по халявам», яку росіяни украли і переробили в «А я милого узнаю по походке».

Нещодавно опубліковані тексти Опанаса Чорного (українського поета-повстанця), репресованого «совєтами» у 1934 році, який написав тексти багатьох пісень, вкрадених згодом росіянами.

Поновлення історичної, музичної правди у формі арткабаре — це пісні, які виконують солістка колективу Ляля

Звєздінська-Махно (***на фото***) — правнучата племінниця Нестора Івановича Махна, та Антін Мухарський.

Ось деякі пісні з репертуару гурту «ГраБля».

Шарабан

Ах, шарабан мій, моя тачанка.
Я вольна птиця, я махновчанка.
Ах, шарабан мій, укритий пилом.
Куди ж ті лізеш, свиняче рило.

Я гімназистка, втікла із класу.
П`ю самогонку замісто квасу.
Ах, шарабан мій, моя тачанка.
Я вольна птиця я махновчанка.

Дзвеніли струни в моїй гітарі,
коли тікала я в Татарбунари.
Ах, шарабан мій, моя тачанка.
Я вольна птиця, я махновчанка.

Поб`ю я посуд, поб`ю тарілки
та й вип'ю квасу замість горілки.
Ах, шарабан мій, моя тачанка.
Я вольна птиця, я махновчанка.

Пробачте, друзі, я не хотіла.
Кому дала я, кому не вспіла.
Ах, шарабан мій, укритий пилом.
Куди ж ті лізеш, свиняче рило.

Пробачте, друзі, я не хотіла,
та на льоту мене скосило.
Ах, шарабан мій, моя тачанка.
Я анархістка, я махновчанка.
Ах, шарабан мій, укритий пилом.
Куди ж ті лізеш, свиняче рило.
Ах, шарабан мій, моя тачанка.
Я вольна птиця, я махновчанка.

Не дивіться ви так

Не дивіться ви так крізь моноклі свої,
емігранти, барони і леді.
Я сп'яніти не можу після тої війни
від півсклянки холодного бренді.

Адже я українка, у польськім полоні,
зайшла у нічний дорогий кабаре.
Я дивлюся на вас, і тендітні долоні
стискають в кишені бойовий пістолет.

Батько мій офіцер, генерал УНР,
він загинув в боях за Полтаву.
Час прийшов, і нещадний
денікінський білий терор
нас закинув у холодну Варшаву.

І ось я анархістка, донька офіцера,
беру вас усіх на короткий приціл,
бо помста і смерть — то моя атмосфера.
Привіт вам, поляци, від вкраїнських братів.

Я сказала полковнику — наволоч біла,
відчепися від мене, імперськая мразь,
бо для тебе, мій друже, вже готова могила,
помішається з кров'ю кладбіщенська грязь.

Адже я українка, у польськім полоні,
зайшла у нічний дорогий кабаре,
я дивлюся на тебе, і тендітні долоні
стискають в кишені бойовий пістолет

А як вип'ю вина, у душі оживають
України далекі широкі лани.
І тоді без вагань я на гачок натискаю,
бо помста і смерть — мої рідні брати.

Адже я анархістка, донька офіцера,
беру вас усіх на короткий приціл,
бо помста і смерть — то моя атмосфера.
Привіт вам, поляци, від вкраїнських братів.

Школа української мови

Неправильно	Правильно
З цього часу	**Відтепер**
З цього слідує, що	З цього **випливає,** що
З якого часу	**Відколи**
Із-за невправності	**Через невправність**
Із закритими очима	**Із заплющеними** очима
Із-за незнання	**Через необізнаність**

У світі цікавого

Рис для росту в дійсності не потребує в такій великій кількості води. Але оскільки він може рости в таких умовах, а бур'яни не можуть, то вода є природним захистом від них. До речі, рисом харчується більше половини населення всієї земної кулі.

Тільки дві частини тіла ростуть протягом всього нашого життя: ніс і вуха.

Коров'яче молоко є причиною алергії у людей частіше, ніж будь-який інший харчовий продукт.

Людське око здатне розрізняти 10 000 000 колірних відтінків.

Корисні поради

Дещо про спеції. Базилік — дуже популярна пряність. Смак у нього менш гострий, ніж у перцю, але дуже ароматний, гіркувато-солодкий. Як і перець, його можна додавати майже до будь-яких несолодких страв, окрім, мабуть, курки та риби. А найкраще базилік поєднується зі свининою і томатами.

Позбутися від неприємних запахів. Замість того, щоб постійно на кухні все забризкувати освіжувачем, є прості і недорогі способи позбавлення від неприємних запахів. Можна закип'ятити на плиті суміш з води і оцту (100 грамів оцту на літр води). Можна відразу після готування страви закип'ятити воду з шкіркою апельсина чи лимона.

Найкращі книги — в культурно-мистецькому центрі «Інтермеццо»

Художня література — світова і українська класика, сучасна проза і поезія, історія, краєзнавство, дитяча книга, довідкова література.

Чернігів, вул. Шевченка, 9.

Чернігівський культурно-мистецький центр «Інтермеццо»

14000, м. Чернігів, вул. Шевченка, 9, тел. (063) 236-18-03 http://intermezzo.org.ua. e-mail:kmc.intermezzo@gmail.com ICQ: 605-110-856

Послуги: в продажу книги, музика, мистецтво, сувеніри, канцтовари, а також туризм, екскурсії, проведення презентацій, прес-конференцій, творчі зустрічі, кава, зручності.

Чернігівська міська організація Суспільної служби України

Види послуг: соціальний патронаж, видавнича діяльність, сприяння вихованню дітей, відродженню духовних і національних традицій. Вул. Шевченка, 9. **Тел. (063) 236-18-03.**

Вас зацікавила наша газета, її публікації? Тоді Ви можете допомогти в її виданні, внісши будь-яку благодійну суму на рахунок «Світ-інфо». Цим Ви підтримаєте видання незалежної української преси.

Кошти на видання можна вносити на банківський рахунок газети:
ФОП Антоненко П.Я., ЄДРПОУ/ДРФО 1770703038, Чернігівське РУ ПАТ КБ «Приватбанк», МФО 353586, № 26001051412408

Світ-інфо Чернігівська обласна інформаційно-аналітична газета.

Зареєстрована у Головному управлінні юстиції Чернігівської області. Свідоцтво про державну реєстрацію: серія ЧГ № 501-150 Р від 26 жовтня 2011 року.

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції. Автори публікацій несуть відповідальність за їх достовірність. Видрукувано у ПАТ «ПВК «Десна» (м. Чернігів, проспект Перемоги, 62). Тираж — 1000.

Засновник і редактор — Петро АНТОНЕНКО. Поштова адреса газети: 14000, Чернігів, вул. Шевченка, 9, КМЦ «Інтермеццо». Ел. адреса: antonpetro@meta.ua і antonenko030@ukr.net Сайт газети: http://svit11.wordpress.com